Šis tekstas yra skirtas tik informacijai ir teisinės galios neturi. Europos Sąjungos institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį. Autentiškos atitinkamų teisės aktų, įskaitant jų preambules, versijos skelbiamos Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje ir pateikiamos svetainėje „EUR-Lex“. Oficialūs tekstai tiesiogiai prieinami naudojantis šiame dokumente pateikiamomis nuorodomis

►B

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2016/399

2016 m. kovo 9 d.

dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas)

(kodifikuota redakcija)

(OL L 77, 2016 3 23, p. 1)

iš dalies keičiamas:

		Oficialusis leidinys		
		Nr.	puslapis	data
►M1	2016 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/1624	L 251	1	2016 9 16

▼B

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2016/399

2016 m. kovo 9 d.

dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas)

(kodifikuota redakcija)

I ANTRAŠTINĖ

DALIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Reguliavimo dalykas ir principai

Šiame reglamente numatoma, kad nebus asmenų kontrolės jiems kertant Sąjungos valstybių narių vidaus sienas.

Jame nustatomos taisyklės, reglamentuojančios asmenų kontrolę jiems kertant Sąjungos valstybių narių išorės sienas.

2 straipsnis

Apibrėžimai

Šiame reglamente naudojami tokie apibrėžimai:

1) vidaus sienos:

   a) valstybių narių bendros sausumos sienos, įskaitant upių ir ežerų sienas;

   b) valstybių narių oro uostai vidaus skrydžiams;

   c) valstybių narių jūrų, upių ir ežerų uostai reguliariam vidaus susisiekimui keltais;

2) išorės sienos – valstybių narių sausumos sienos, įskaitant upių, ežerų bei jūrų sienas ir jų oro uostus, upių uostus, jūrų uostus bei ežerų uostus, jei tai nėra vidaus sienos;

3) vidaus skrydis – skrydis tik į valstybių narių teritorijas arba iš jų, nenusileidžiant trečiosios šalies teritorijoje;

4) reguliarus vidaus susisiekimas keltais – susisiekimas tarp tų pačių dviejų ar daugiau uostų, esančių valstybių narių teritorijoje, neįplaukiant į uostus už valstybių narių teritorijos ribų, ir vežant keleivius bei transporto priemones pagal viešai skelbiamą tvarkaraštį;

5) asmenys, kurie naudojasi laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę:

▼B

a) Sąjungos piliečiai, kaip apibrėžta SESV 20 straipsnio 1 dalyje, ir trečiųjų šalių piliečiai, kurie yra Sąjungos piliečio, besinaudojančio teise laisvai judėti, šeimos nariai, kuriems taikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/38/EB ([1]);

b) trečiųjų šalių piliečiai ir jų šeimų nariai, nepaisant jų pilietybės, kurie pagal Sąjungos bei jos valstybių narių ir tų trečiųjų šalių susitarimus naudojasi tokiomis pačiomis laisvo judėjimo teisėmis kaip Sąjungos piliečiai;

6) trečiosios šalies pilietis – asmuo, kuris nėra Sąjungos pilietis, kaip apibrėžta SESV 20 straipsnio 1 dalyje, ir kuriam netaikomas šio straipsnio 5 punktas;

7) asmuo, dėl kurio buvo priimtas įspėjimas neįsileisti – trečiosios šalies pilietis, dėl kurio pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1987/2006 ([2]) 24 ir 26 straipsnius ir juose nustatytais tikslais į Šengeno informacinę sistemą (SIS) įtrauktas įspėjimas;

8) sienos perėjimo punktas – vieta, kurioje kompetentingų institucijų leidžiama kirsti išorės sienas;

9) bendras sienos perėjimo punktas – bet koks sienos perėjimo punktas, esantis valstybės narės teritorijoje arba trečiosios šalies teritorijoje, kuriame valstybės narės sienos apsaugos pareigūnai ir trečiosios šalies sienos apsaugos pareigūnai, laikydamiesi savo nacionalinės teisės ir vykdydami dvišalį susitarimą, tikrina paeiliui atvykimą ir išvykimą;

10) sienų kontrolė – pagal šį reglamentą ir siekiant šio reglamento tikslų su sienomis susijusi veikla išimtinai esant ketinimui kirsti sieną arba įvykus tokiam kirtimui, neatsižvelgiant į jokias kitas aplinkybes, kuri apima patikrinimus kertant sieną ir sienos stebėjimą;

11) patikrinimai kertant sieną – sienos perėjimo punktuose atliekami patikrinimai, skirti užtikrinti, kad asmenims, įskaitant jų transporto priemones ir jų turimus daiktus, būtų leidžiama atvykti į valstybių narių teritoriją arba iš jos išvykti;

12) sienų stebėjimas – sienų stebėjimas tarp sienos perėjimo punktų ribų ir sienos perėjimo punktų stebėjimas ne nustatytomis jų darbo valandomis, kad būtų užkirstas kelias asmenims išvengti patikrinimų kertant sieną;

([1]) 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičianti Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinanti direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB (OL L 158, 2004 4 30, p. 77).

([2]) 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1987/2006 dėl antrosios kartos Šengeno informacinės sistemos (SIS II) sukūrimo, veikimo ir naudojimo (OL L 381, 2006 12 28, p. 4).

▼B

13) antros linijos patikrinimas – tolesnis patikrinimas, kurį galima atlikti specialioje vietoje, kuri nėra ta vieta, kurioje tikrinami visi asmenys (pirma linija);

14) sienos apsaugos pareigūnas – valstybės pareigūnas, pagal nacionalinę teisę paskirtas į sienos perėjimo punktą arba į prie sienos ar arti sienos esančią vietą, kuris pagal šį reglamentą ir nacionalinę teisę vykdo sienų kontrolės užduotis;

15) vežėjas – fizinis ar juridinis asmuo, kuris vykdo asmenų vežimą;

16) leidimas gyventi:

a) visi leidimai gyventi, išduoti valstybių narių laikantis vienodos formos, nustatytos Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1030/2002 ([1]), ir leidimų gyventi šalyje kortelės, išduotos laikantis Direktyvos 2004/38/EB;

b) visi kiti dokumentai, išduoti valstybių narių trečiųjų šalių piliečiams, kuriais leidžiama būti jų teritorijoje, apie kuriuos buvo pranešta ir kurie yra atitinkamai paskelbti laikantis 39 straipsnio, išskyrus:

i) laikinus leidimus, išduotus nagrinėjant pirmąjį prašymą dėl leidimo gyventi, kaip nurodyta a papunktyje, arba prieglobsčio prašymą, ir

ii) vizas, išduotas valstybių narių laikantis vienodos formos, nustatytos Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1683/95 ([2]);

17) kruizinis laivas – laivas, kuris plaukia konkrečiu maršrutu pagal iš anksto nustatytą programą, apimančią turistinės veiklos įvairiuose uostuose programą, į kurį kelionės metu keleiviai paprastai neįsodinami ir jiems neleidžiama išsilaipinti;

18) plaukiojimas pramoginiais laivais – naudojimasis pramoginiais laivais sporto ar turizmo tikslais;

19) pakrantės žvejyba – žvejyba laivais, kurie kiekvieną dieną arba per 36 valandas sugrįžta į valstybės narės teritorijoje esantį uostą neužsukdami į trečiojoje šalyje esantį uostą;

20) jūroje esančiuose įrenginiuose dirbantis darbuotojas – asmuo, kuris dirba jūroje esančiuose įrenginiuose, esančiuose ne teritoriniuose vandenyse, tačiau vandenyse, pagal tarptautinę jūrų teisę priklausančiuose valstybių narių išskirtinėms jūrų ekonominėms zonoms, ir kuris nuolat jūra arba oru grįžta į valstybės narės teritoriją;

([1]) 2002 m. birželio 13 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1030/2002, nustatantis vienodą leidimų apsigyventi trečiųjų šalių piliečiams formą (OL L 157, 2002 6 15, p. 1).

([2]) 1995 m. gegužės 29 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1683/95, nustatantis vienodą vizų formą (OL L 164, 1995 7 14, p. 1).

▼B

21) grėsmė visuomenės sveikatai – liga, galinti sukelti epidemiją, kaip apibrėžta Pasaulio sveikatos organizacijos tarptautinėse sveikatos taisyklėse, ir kitos infekcinės ligos arba užkrečiamos parazitinės ligos, jeigu jos yra apsaugos nuostatų, taikomų valstybių narių piliečiams, objektas.

3 straipsnis

Taikymo sritis

Šis reglamentas taikomas asmenims, kertantiems valstybių narių vidaus ar išorės sienas, nepažeidžiant:

a) asmenų, kurie naudojasi laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę, teisių;

b) pabėgėlių ir asmenų, prašančių tarptautinės apsaugos, teisių, ypač jei tai susiję su negrąžinimu.

4 straipsnis

Pagrindinės teisės

Taikydamos šį reglamentą, valstybės narės veikia visapusiškai laikydamosi atitinkamos Sąjungos teisės, įskaitant Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją (toliau – Chartija), atitinkamos tarptautinės teisės, įskaitant 1951 m. liepos 28 d. Ženevoje priimtą Konvenciją dėl pabėgėlių statuso (toliau – Ženevos konvencija), su galimybe gauti tarptautinę apsaugą susijusių įpareigojimų, visų pirma negrąžinimo principo, ir pagrindinių teisių. Laikantis bendrų Sąjungos teisės principų, pagal šį reglamentą priimami sprendimai turi būti priimami atsižvelgiant į kiekvieną konkretų atvejį.

II ANTRAŠTINĖ

DALIS IŠORĖS SIENOS

I SKYRIUS

Išorės sienų kirtimas ir atvykimo sąlygos

5 straipsnis

Išorės sienų kirtimas

1. Išorės sienas galima kirsti tik sienos perėjimo punktuose ir nustatytomis jų darbo valandomis. Sienos perėjimo punktuose, kurie neveikia visą parą, turi būti aiškiai nurodytos darbo valandos.

Pagal 39 straipsnį valstybės narės pateikia Komisijai jų sienos perėjimo punktų sąrašą.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies, prievolės kirsti išorės sienas tik sienos perėjimo punktuose nustatytomis jų darbo valandomis išimtys gali būti leidžiamos:

▼B

a) asmenims arba asmenų grupėms, kilus ypatingai būtinybei nereguliariai kirsti išorės sienas ne sienos perėjimo punktuose arba ne nustatytomis jų darbo valandomis, jei jie turi leidimus, kurių reikalaujama pagal nacionalinę teisę, ir tai neprieštarauja valstybių narių viešosios tvarkos ir vidaus saugumo interesams. Dvišaliuose susitarimuose valstybės narės gali nustatyti konkrečią tvarką. Apie bendrąsias išimtis, nustatytas nacionalinėje teisėje ir dvišaliuose susitarimuose, Komisija informuojama pagal 39 straipsnį;

b) asmenims ar asmenų grupėms nenumatytais ekstremaliosios padėties atvejais;

c) pagal konkrečias taisykles, išdėstytas 19 ir 20 straipsniuose kartu su VI ir VII priedais.

3. Nepažeidžiant šio straipsnio 2 dalyje numatytų išimčių ar savo tarptautinių įsipareigojimų apsaugos srityje, valstybės narės pagal savo nacionalinę teisę įveda sankcijas už neleistiną išorės sienų kirtimą ne nustatytuose sienos perėjimo punktuose ir ne nustatytomis jų darbo valandomis. Tos sankcijos yra veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

6 straipsnis

Trečiųjų šalių piliečių atvykimo sąlygos

1. Numatomam buvimui valstybių narių teritorijoje, kurio bendra trukmė neviršija 90 dienų per bet kurį 180 dienų laikotarpį, kai laikoma, kad kiekviena tokio buvimo diena įeina į 180 dienų laikotarpį, trečiųjų šalių piliečių atvykimo sąlygos yra tokios:

a) jie turi turėti galiojantį kelionės dokumentą, su kuriuo jo turėtojui leidžiama kirsti sieną ir kuris atitinka šiuos kriterijus:

i) jis galioja bent tris mėnesius po numatomo išvykimo iš valstybių narių teritorijos dienos. Pagrįstu skubos atveju šio reikalavimo galima netaikyti;

ii) jis turi būti išduotas per pastaruosius 10 metų;

b) jie turi galiojančią vizą, jei to reikalaujama pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 539/2001 ([1]), išskyrus atvejus, kai jie turi galiojantį leidimą gyventi arba galiojančią ilgalaikę vizą;

c) jie pagrindžia numatomo buvimo tikslą bei sąlygas ir turi pakankamai pragyvenimo lėšų numatomo buvimo laikotarpiui ir grįžimui į kilmės šalį arba vykimui tranzitu į trečiąją šalį, į kurią jie tikrai būtų įleisti, arba gali teisėtai gauti tokių lėšų;

([1]) 2001 m. kovo 15 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 539/2001, nustatantis trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorės sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams toks reikalavimas netaikomas, sąrašus (OL L 81, 2001 3 21, p. 1).

▼B

d) jie nėra asmenys, dėl kurių į SIS yra įtrauktas įspėjimas neįsileisti;

e) jie nelaikomi keliančiais grėsmę nei vienos iš valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai ar tarptautiniams santykiams, pirmiausia – dėl jų valstybių narių duomenų bazėse nėra įtrauktas įspėjimas neįsileisti dėl išvardintų priežasčių.

2. Siekiant įgyvendinti 1 dalį, atvykimo data laikoma pirma buvimo valstybių narių teritorijoje diena, o išvykimo data laikoma paskutinė buvimo valstybių narių teritorijoje diena. Skaičiuojant buvimo valstybės narės teritorijoje trukmę, neįskaičiuojami buvimo laikotarpiai, leisti pagal leidimą gyventi arba ilgalaikę vizą.

3. I priede pateiktas pavyzdinis patvirtinančiųjų dokumentų, kurių sienos apsaugos pareigūnas gali reikalauti iš trečiosios šalies piliečio, kad patikrintų, ar jis atitinka 1 dalies c punkte nustatytas sąlygas, sąrašas.

4. Pragyvenimo lėšos įvertinamos pagal buvimo trukmę bei tikslą ir remiantis vidutinėmis ekonomiško būsto ir maisto kainomis atitinkamoje valstybėje narėje arba valstybėse narėse, dauginant jas iš buvimo dienų skaičiaus.

Valstybės narės praneša Komisijai jų nustatytas orientacines sumas pagal 39 straipsnį.

Įvertinimas, kad turima pakankamai pragyvenimo lėšų, gali būti grindžiamas trečiosios šalies piliečio turimais grynais pinigais, kelionės čekiais ir kredito kortelėmis. Rėmimo deklaracijos, kai tokios deklaracijos numatytos nacionaliniuose teisės aktuose, ir priimančiųjų asmenų garantiniai raštai, nustatyti nacionaliniuose teisės aktuose, jei trečiosios šalies pilietis apsistoja pas priimantįjį asmenį, taip pat gali būti įrodymas, kad turima pakankamai pragyvenimo lėšų.

5. Nukrypstant nuo 1 dalies:

a) trečiųjų šalių piliečiams, kurie atitinka ne visas 1 dalyje nustatytas sąlygas, bet turi leidimą gyventi arba ilgalaikę vizą, leidžiama vykti per kitų valstybių narių teritorijas tranzitu, kad jie galėtų pasiekti leidimą gyventi ar ilgalaikę vizą išdavusios valstybės narės teritoriją, jeigu jų vardai, pavardės nėra įtraukti į valstybės narės, kurios išorės sienas jie ketina kirsti, nacionalinį neįsileistinų asmenų sąrašą, ir tame sąraše nenurodoma neleisti jiems atvykti ar vykti tranzitu;

b) trečiųjų šalių piliečiams, kurie atitinka 1 dalyje, išskyrus b punktą, nustatytas sąlygas ir kurie atvyksta prie sienos, gali būti leidžiama atvykti į valstybių narių teritoriją, jeigu prie sienos jiems išduodama viza pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 810/2009 ([1]), 35 ir 36 straipsnius.

([1]) 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 810/2009, nustatantis Bendrijos vizų kodeksą (Vizų kodeksas) (OL L 243, 2009 9 15, p. 1).

▼B

Valstybės narės renka statistinius duomenis apie pasienyje išduotas vizas, laikydamosi Reglamento (EB) Nr. 810/2009 46 straipsnio ir jo XII priedo.

Jeigu neįmanoma vizos įklijuoti į dokumentą, ji išimties tvarka klijuojama ant atskiro į dokumentą įdedamo lapo. Tokiu atveju privalo būti naudojama vienodo pavyzdžio vizų įklijų forma, nustatyta Tarybos reglamentu (EB) Nr. 333/2002 ([1]).

c) trečiųjų šalių piliečiams, kurie neatitinka vienos ar kelių 1 dalyje nurodytų sąlygų, valstybė narė gali leisti atvykti į savo teritoriją dėl humanitarinių motyvų, nacionalinių interesų arba tarptautinių įsipareigojimų. Jeigu dėl trečiosios šalies piliečio yra priimtas įspėjimas, kaip nurodyta 1 dalies d punkte, jam leidžianti atvykti valstybė narė apie tai atitinkamai praneša kitoms valstybėms narėms.

II SKYRIUS

Išorės sienų kontrolė ir atsisakymas leisti atvykti

7 straipsnis

Patikrinimų kertant sienas atlikimas

1. Sienos apsaugos pareigūnai, vykdydami jiems pavestas pareigas, visapusiškai gerbia žmogiškąjį orumą, visų pirma atvejais, susijusiais su pažeidžiamais asmenimis.

Visos priemonės, kurių imamasi minėtiems pareigūnams vykdant pareigas, yra proporcingos tokiomis priemonėmis siekiamiems tikslams.

2. Atlikdami patikrinimus kertant sienas, sienos apsaugos pareigūnai nediskriminuoja asmenų dėl lyties, rasinės arba etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos.

8 straipsnis

Asmenų patikrinimas kertant sienas

1. Išorės sienų kirtimą tikrina sienos apsaugos pareigūnai. Patikrinimai atliekami pagal šį skyrių.

Taip pat gali būti tikrinamos transporto priemonės ir sieną kertančių asmenų turimi daiktai. Apžiūrų atveju taikomi atitinkamos valstybės narės nacionaliniai teisės aktai.

([1]) 2002 m. vasario 18 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 333/2002 dėl vienodo pavyzdžio vizų įklijų formų, valstybių narių išduodamų asmenims, turintiems kelionės dokumentus, kurių nepripažįsta tas įklijų formas rengianti valstybė narė (OL L 53, 2002 2 23, p. 4).

▼B

2. Visi asmenys minimaliai patikrinami siekiant pagal jų pateiktus arba parodytus dokumentus nustatyti jų tapatybę. Šį minimalų patikrinimą sudaro greitas ir tiesioginis dokumento, leidžiančio teisėtam turėtojui kirsti sieną, galiojimo patikrinimas, tinkamais atvejais panaudojant techninius prietaisus ir ieškant informacijos tik apie pavogtus, neteisėtai pasisavintus, dingusius ir negaliojančius dokumentus atitinkamose duomenų bazėse, ir patikrinimas ieškant falsifikavimo arba klastojimo požymių.

Pirmoje pastraipoje nurodytas minimalus patikrinimas taikomas kaip taisyklė asmenims, kurie naudojasi laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę.

Tačiau atlikdami minimalų asmenų, kurie naudojasi laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę, patikrinimą, sienos apsaugos pareigūnai nesistemingai gali patikrinti nacionalines arba Europos duomenų bazes, siekdami užtikrinti, kad asmuo nekelia realios, dabartinės ir pakankamai rimtos grėsmės valstybių narių vidaus saugumui, viešajai tvarkai, tarptautiniams santykiams bei grėsmės visuomenės sveikatai.

Dėl tokio duomenų bazių patikrinimo nepakenkiama asmenų, kurie naudojasi laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę, teisei patekti į atitinkamos valstybės narės teritoriją, kaip nurodyta Direktyvoje 2004/38/EB.

3. Atvykstant ir išvykstant trečiųjų šalių piliečiai nuodugniai patikrinami šia tvarka:

a) nuodugnius patikrinimus atvykstant sudaro atitikimo 6 straipsnio 1 dalyje nustatytoms atvykimą reglamentuojančioms sąlygoms patikrinimas, ir tam tikrais atvejais - dokumentų, leidžiančių gyventi ir verstis profesine veikla, patikrinimas. Tai apima išsamų šių aspektų nagrinėjimą:

   i) patikrinimą, ar trečiosios šalies pilietis turi galiojantį dokumentą, kuris yra tinkamas kirsti sieną, ir, kai taikoma, kartu su dokumentu yra reikalinga viza ar leidimas gyventi;

   ii) kruopštų kelionės dokumento apžiūrėjimą ieškant klastojimo ar padirbimo požymių;

   iii) atvykimo ir išvykimo spaudų atitinkamo trečiosios šalies piliečio kelionės dokumentuose apžiūrėjimą, siekiant patikrinti, lyginant atvykimo ir išvykimo datas, ar asmuo dar neviršijo maksimalios leidžiamo buvimo valstybių narių teritorijose trukmės;

   iv) patikrinimą, siekiant nustatyti atitinkamo trečiosios šalies piliečio išvykimo ir atvykimo vietų bei numatomo buvimo tikslo tikrumą ir, jei reikia, atitinkamų patvirtinančių dokumentų patikrinimą;

▼B

v) patikrinimą, ar atitinkamas trečiosios šalies pilietis turi pakankamai pragyvenimo lėšų numatomo buvimo laikotarpiui ir tikslui, grįžimui į savo kilmės šalį ar vykimui tranzitu į trečiąją šalį, į kurią jis tikrai būtų įleistas, arba gali teisėtai gauti tokių lėšų;

vi) patikrinimą, ar atitinkamas trečiosios šalies pilietis, jo transporto priemonė ir daiktai, kuriuos jis vežasi, nesutrikdys nei vienos iš valstybių narių viešosios tvarkos, vidaus saugumo, visuomenės sveikatos ar tarptautinių santykių. Toks patikrinimas apima tiesioginį duomenų bei įspėjimų apie asmenis ir, jei būtina, objektus, nurodytus SIS bei nacionalinėse duomenų rinkmenose, patikrinimą, ir veiksmą, kuris, jei reikia, turi būti atliekamas įspėjimo atveju;

b) jeigu trečiosios šalies pilietis turi 6 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytą vizą, atliekant nuodugnų atvykstančio asmens patikrinimą taip pat patikrinama vizos turėtojo asmens tapatybė ir vizos autentiškumas, atliekant informacijos paiešką Vizų informacinėje sistemoje (VIS), kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 767/2008 18 straipsnyje;

c) taikant nukrypti leidžiančią nuostatą, visais atvejais paieška VIS galima atlikti pagal vizos įklijoje nurodytą numerį bei atsitiktinės atrankos principu – pagal vizos įklijoje nurodytą numerį ir pirštų atspaudus, kai:

i) labai intensyvus transporto srautas, kai dėl to tektų pernelyg ilgai laukti sienos perėjimo punkte;

ii) visi personalo, įrangos ir organizaciniai ištekliai išnaudoti ir

iii) įvertinta, kad nėra rizikos, susijusios su vidiniu saugumu ir nelegalia imigracija.

Tačiau visais atvejais, kai kyla abejonių dėl vizos turėtojo tapatybės ir (arba) vizos autentiškumo, reikia atlikti paiešką VIS pagal vizos įklijos numerį ir pirštų atspaudus.

Ši leidžianti nukrypti nuostata tam tikrame sienos perėjimo punkte gali būti taikoma tik tol, kol patenkinamos i, ii ir iii punktuose nurodytos sąlygos;

d) sprendimą vykdyti paiešką VIS laikantis c punkto priima sienos perėjimo punktui vadovaujantis sienų apsaugos arba aukštesnio rango pareigūnas.

Atitinkama valstybė narė nedelsdama praneša apie tokį sprendimą kitoms valstybėms narėms ir Komisijai;

▼B

e) kiekviena valstybė narė kartą per metus Europos Parlamentui ir Komisijai pateikia pranešimą dėl c punkto taikymo, kuriame turi būti nurodytas trečiųjų šalių piliečių, kurių informacijos buvo ieškoma VIS tik pagal vizos įklijos numerį, skaičius ir c punkto i papunktyje nurodyto laukimo laiko trukmė;

f) c ir d punktai taikomi ilgiausiai trejus metus (pradedami taikyti po trejų metų nuo tada, kai pradėjo veikti VIS). Komisija iki antrųjų c ir d punktų taikymo metų pabaigos Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia jų įgyvendinimo vertinimą. Remdamiesi tuo įvertinimu, Europos Parlamentas ar Taryba gali paraginti Komisiją pasiūlyti atitinkamus šio reglamento pakeitimus;

g) nuodugnius patikrinimus išvykstant sudaro:

i) patikrinimas, ar trečiosios šalies pilietis turi galiojantį dokumentą, kuris yra tinkamas kirsti sieną;

ii) kelionės dokumento patikrinimas ieškant klastojimo ar padirbimo požymių;

iii) kai įmanoma, patikrinimas, ar trečiosios šalies pilietis nėra laikomas grėsme bet kurios iš valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui ar tarptautiniams santykiams;

h) be g punkte nurodomų patikrinimų nuodugnius patikrinimus išvykstant taip pat gali sudaryti:

i) patikrinimas, ar asmuo turi galiojančią vizą, jei to reikalaujama pagal Reglamentą (EB) Nr. 539/2001, išskyrus atvejus, kai jis turi galiojantį leidimą gyventi; toks patikrinimas gali apimti informacijos paiešką VIS pagal Reglamento (EB) Nr. 767/2008 18 straipsnį;

ii) patikrinimas, ar asmuo neviršijo maksimalios leidžiamo buvimo valstybės narės teritorijoje trukmės;

iii) informacijos apie asmenis ir daiktus, dėl kurių į SIS ir nacionalines duomenų rinkmenas įtrauktas įspėjimas, patikrinimas;

i) siekiant nustatyti bet kurio asmens, kuris gali neatitikti arba nebeatitinka atvykimo, buvimo arba gyvenimo valstybių narių teritorijoje sąlygų, tapatybę, gali būti atliekama informacijos paieška VIS pagal Reglamento (EB) Nr. 767/2008 20 straipsnį.

4. Jeigu yra tam reikalingos sąlygos ir trečiosios šalies pilietis pateikia tokį prašymą, šiuos nuodugnius patikrinimus galima atlikti ne viešoje vietoje.

▼B

5. Nedarant poveikio antrai pastraipai, trečiųjų šalių piliečiams, kurių atžvilgiu atliekamas nuodugnus antros linijos patikrinimas, jiems suprantama kalba arba kalba, kurią, kaip manoma, jie pagrįstai turėtų suprasti, teikiama rašytinė informacija arba kitu veiksmingu būdu pranešama apie tokio patikrinimo tikslą ir tvarką.

Ši informacija turi būti prieinama visomis oficialiomis Sąjungos kalbomis ir šalies arba šalių, su kuriomis ribojasi atitinkama valstybė narė, kalba (kalbomis), ir joje turi būti nurodoma, kad trečiosios šalies pilietis gali prašyti nurodyti sienos apsaugos pareigūnų, atliekančių nuodugnų antros linijos patikrinimą, pavardes bei pareigų identifikavimo numerį ir sienos perėjimo punkto pavadinimą bei sienos kirtimo datą.

6. Asmenų, kurie naudojasi laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę, patikrinimai atliekami pagal Direktyvą 2004/38/EB.

7. Išsamios registruotiną informaciją reglamentuojančios taisyklės nustatytos II priede.

8. Jeigu taikomi 5 straipsnio 2 dalies a arba b punktai, valstybės narės taip pat gali numatyti nuostatas, kuriomis leidžiama nukrypti nuo šiame straipsnyje nustatytų taisyklių.

9 straipsnis

Patikrinimų kertant sieną sušvelninimas

1. Susiklosčius išimtinėms ir nenumatytoms aplinkybėms, patikrinimai kertant išorės sienas gali būti sušvelninti. Tokiomis išimtinėmis ir nenumatytomis aplinkybėmis laikomos aplinkybės, kai dėl nenumatytų įvykių eismas tampa toks intensyvus, jog laukimo prie sienos perėjimo punkto laikas pernelyg pailgėja, ir išnaudojami visi personalo, priemonių ir organizaciniai ištekliai.

2. Kai patikrinimai kertant sieną sušvelninami pagal 1 dalį, pirmenybė paprastai teikiama ne patikrinimams kertant sieną išvykstant, o patikrinimams kertant sieną atvykstant.

Sprendimą sušvelninti patikrinimus kertant sieną priima sienos perėjimo punktui vadovaujantis sienos apsaugos pareigūnas.

Toks patikrinimų kertant sieną sušvelninimas yra laikinas, jis tikslinamas pagal aplinkybes ir įvedamas laipsniškai.

3. Net ir sušvelninus patikrinimus, sienos apsaugos pareigūnas, laikydamasis 11 straipsnio, antspauduoja trečiųjų šalių piliečių kelionės dokumentus jiems atvykstant ir išvykstant.

4. Kiekviena valstybė narė kartą per metus pateikia Europos Parlamentui ir Komisijai šio straipsnio taikymo ataskaitą.

▼B

10 straipsnis

Atskiros juostos ir informaciniai ženklai

1. Kad būtų vykdomas asmenų patikrinimas pagal 8 straipsnį, valstybės narės įrengia atskiras juostas, visų pirma oro uostų sienos perėjimo punktuose. Šios juostos ženklinamos III priede nurodytais ženklais su nuorodomis.

Valstybės narės gali įrengti atskiras juostas savo jūrų ir sausumos sienos perėjimo punktuose ir prie sienų tarp valstybių narių, kurios netaiko 22 straipsnio prie savo bendrų sienų. Jeigu valstybės narės prie šių sienų įrengia atskiras juostas, naudojami III priede nurodyti ženklai su nuorodomis.

Valstybės narės užtikrina, kad tokios juostos būtų aiškiai pažymėtos, įskaitant tuos atvejus, kai, siekiant užtikrinti optimalų sieną kertančių asmenų srautą, taisyklės dėl skirtingų juostų naudojimo laikinai atšaukiamos pagal šio straipsnio 4 dalį.

2. Asmenys, kurie naudojasi laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę, turi teisę naudotis juostomis, pažymėtomis III priedo A dalyje nurodytu ženklu („ES, EEE, CH“). Jie taip pat gali naudotis juostomis, pažymėtomis III priedo B1 dalyje nurodytu ženklu („Vizų nereikalaujama“) ir B2 dalyje nurodytu ženklu („Visi pasai“).

Trečiųjų šalių piliečiai, kurie neprivalo turėti vizos kirsdami valstybių narių išorės sienas, kaip nustatyta Reglamente (EB) Nr. 539/2001, ir trečiųjų šalių piliečiai, turintys galiojantį leidimą gyventi arba ilgalaikę vizą, gali naudotis juostomis, pažymėtomis šio reglamento III priedo B1 dalyje nurodytu ženklu („Vizų nereikalaujama“). Jie taip pat gali naudotis juostomis, pažymėtomis šio reglamento III priedo B2 dalyje nurodytu ženklu („Visi pasai“).

Visi kiti asmenys naudojasi juostomis, pažymėtomis III priedo B2 dalyje („Visi pasai“) nurodytu ženklu.

Užrašai ant ženklų, nurodyti pirmoje, antroje ir trečioje pastraipose, gali būti užrašyti tokia kalba arba kalbomis, kurias kiekviena valstybė narė laiko tinkamomis.

Valstybės narės neprivalo įrengti atskirų juostų, pažymėtų III priedo B1 dalyje nurodytu ženklu („Vizų nereikalaujama“). Atsižvelgdamos į praktinius poreikius valstybės narės nusprendžia, ar ir kuriuose sienos perėjimo punktuose šios juostos turėtų būti įrengtos.

3. Jūrų uostų ir sausumos sienos perėjimo punktuose valstybės narės gali paskirstyti transporto priemonių eismą į skirtingas eismo juostas lengviesiems ir sunkiasvoriams automobiliams bei autobusams, naudodamos III priedo C dalyje nurodytus ženklus.

Atsižvelgdamos į vietos aplinkybes, kai tinkama, valstybės narės gali keisti nuorodas tokiuose ženkluose.

▼B

4. Konkrečiame sienos perėjimo punkte laikinai sutrikus eismo srautų pusiausvyrai, kompetentingos institucijos gali atšaukti skirtingų juostų naudojimo taisykles tokiam laikotarpiui, kuris reikalingas pusiausvyros sutrikimui pašalinti.

11 straipsnis

Kelionės dokumentų antspaudavimas

1. Trečiųjų šalių piliečių kelionės dokumentai sistemingai antspauduojami jiems atvykstant ir išvykstant. Visų pirma atvykimo ar išvykimo spaudu žymimi:

a) dokumentai, kuriuose yra galiojanti viza, leidžianti trečiųjų šalių piliečiams kirsti sieną;

b) dokumentai, leidžiantys trečiųjų šalių piliečiams, kuriems vizą valstybė narė išdavė pasienyje, kirsti sieną;

c) dokumentai, leidžiantys trečiųjų šalių piliečiams, kuriems netaikomas vizų režimas, kirsti sieną.

2. Trečiųjų šalių piliečių, kurie yra Sąjungos piliečių šeimos nariai ir kuriems taikoma Direktyva 2004/38/EB, bet kurie nepateikia toje direktyvoje numatyto leidimo gyventi šalyje kortelės, kelionės dokumentai antspauduojami jiems atvykstant ir išvykstant.

Trečiųjų šalių piliečių, kurie yra trečiųjų šalių piliečių, besinaudojančių laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę, šeimos nariai, bet kurie nepateikia toje Direktyvoje 2004/38/EB nurodytos leidimo gyventi šalyje kortelės, kelionės dokumentai antspauduojami jiems atvykstant ir išvykstant.

3. Atvykimo ar išvykimo spaudu nežymimi:

a) valstybių vadovų ir aukštas pareigas užimančių asmenų, apie kurių atvykimą buvo iš anksto oficialiai pranešta diplomatiniais kanalais, dokumentai;

b) pilotų licencijos ar orlaivių įgulų narių pažymėjimai;

c) jūrininkų, kurie valstybės narės teritorijoje būna tik jų laivui įplaukus į uostą ir tik įplaukimo uosto teritorijoje, kelionės dokumentai;

d) kruizinių laivų įgulos ir keleivių, kuriems netaikomi patikrinimai pasienyje pagal VI priedo 3.2.3 punktą, kelionės dokumentai;

e) dokumentai, leidžiantys Andoros, Monako ir San Marino piliečiams kirsti sieną;

f) tarptautinio susisiekimo keleivinių ir krovininių traukinių brigadų kelionės dokumentai;

▼B

g) trečiųjų šalių piliečių, kurie pateikia Direktyvoje 2004/38/EB numatytą leidimo gyventi šalyje kortelę, kelionės dokumentai.

Išimties tvarka trečiosios šalies piliečio prašymu žymėjimo atvykimo arba išvykimo spaudu gali būti atsisakyta, jei jo įdėjimas galėtų tam asmeniui sukelti didelių sunkumų. Tokiu atveju atvykimas arba išvykimas užregistruojamas atskirame lape, nurodant to asmens vardą bei pavardę ir paso numerį. Tas lapas duodamas trečiosios šalies piliečiui. Valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos gali vesti šių išimtinių atvejų statistiką ir gali ją teikti Komisijai.

4. Antspaudavimui taikomos praktinio pobūdžio priemonės, nurodytos IV priede.

5. Jei įmanoma, trečiosios šalies piliečiai informuojami apie sienos apsaugos pareigūno prievolę antspauduoti jų kelionės dokumentus atvykstant ir išvykstant net ir sušvelninus patikrinimus pagal 9 straipsnį.

12 straipsnis

Buvimo trukmės sąlygų neatitikimo prezumpcija

1. Jei trečiosios šalies piliečio kelionės dokumente nėra atvykimo spaudo, kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos gali daryti prielaidą, kad dokumento turėtojas neatitinka arba jau nebeatitinka konkrečioje valstybėje narėje taikomų buvimo trukmės sąlygų.

2. 1 dalyje numatyta prielaida gali būti paneigta, jei trečiosios šalies pilietis bet kokiu būdu pateikia patikimus įrodymus, pavyzdžiui, transporto bilietą arba jo ar jos buvimo už valstybių narių teritorijos ribų įrodymų, rodančių, kad jis ar ji atitinka trumpalaikio buvimo trukmės sąlygas.

Tokiu atveju:

a) jei trečiosios šalies pilietis yra valstybių narių, taikančių visą Šengeno *acquis*, teritorijoje, kompetentingos institucijos, vadovaudamosi nacionaline teise ir praktika, trečiosios šalies piliečio kelionės dokumente nurodo datą ir vietą, kada ir kur šis asmuo kirto vienos iš valstybių narių, taikančių visą Šengeno *acquis*, išorės sieną;

b) jei trečiosios šalies pilietis yra valstybės narės, dėl kurios 2003 m. Stojimo akto 3 straipsnio 2 dalyje, 2005 m. Stojimo akto 4 straipsnio 2 dalyje ir 2011 m. Stojimo akto 4 straipsnio 2 dalyje numatytas sprendimas dar nėra priimtas, teritorijoje, kompetentingos institucijos, vadovaudamosi nacionaline teise ir praktika, trečiosios šalies piliečio kelionės dokumente nurodo datą ir vietą, kada ir kur šis asmuo kirto tokios valstybės narės išorės sieną.

Be a ir b punktuose nurodytų žymėjimų trečiosios šalies piliečiui gali būti pateikiamas VIII priede nurodytas dokumentas.

▼B

Valstybės narės informuoja viena kitą ir Komisiją bei Tarybos generalinį sekretoriatą apie jų nacionalinę praktiką dėl šiame straipsnyje nurodytų žymėjimų.

3. Jeigu 1 dalyje nurodyta prielaida nepaneigiama, trečiosios šalies pilietis gali būti grąžintas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/115/EB ([1]) ir nacionalinę teisę, laikantis tos direktyvos.

4. Jeigu išvykimo spaudo nėra, 1 ir 2 dalių atitinkamos nuostatos taikomos *mutatis mutandis*.

13 straipsnis

Sienų stebėjimas

1. Svarbiausias pasienio kontrolės tikslas – užkirsti kelią nelegaliam sienos kirtimui, kovoti su tarpvalstybiniu nusikalstamumu ir imtis priemonių prieš asmenis, kurie nelegaliai kirto sieną. Asmuo, kuris nelegaliai kirto sieną ir kuris neturi teisės pasilikti atitinkamos valstybės narės teritorijoje, sulaikomas, ir jam taikomos procedūros laikantis Direktyvos 2008/115/EB.

2. Sienos apsaugos pareigūnai, vykdydami sienų stebėjimą, naudoja stacionarius arba mobilius dalinius.

Šis stebėjimas vykdomas taip, kad užkirstų kelią ir atgrasintų asmenis nuo siekio išvengti patikrinimų sienos perėjimo punktuose.

3. Stebėjimą tarp sienos perėjimo punktų vykdo sienos apsaugos pareigūnai, kurių skaičius ir veiklos metodai tikslinami atsižvelgiant į esamus ar numatomus pavojus ir grėsmes. Stebėjimas vykdomas dažnai ir netikėtai keičiant jo periodiškumą, kad asmenims, neleistinai kertantiems sieną, nuolat grėstų pavojus būti nustatytiems.

4. Stebėjimą vykdo stacionarūs ar mobilūs daliniai, kurie, vykdydami pareigas, patruliuoja arba dislokuojasi vietose, žinomose arba numanomose esant pažeidžiamomis, tokiu stebėjimu siekiant sulaikyti nelegaliai sieną kertančius asmenis. Stebėjimą taip pat galima vykdyti techninėmis priemonėmis, įskaitant elektronines priemones.

5. Komisijai pagal 37 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl stebėjimą reglamentuojančių papildomų priemonių.

([1]) 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse (OL L 348, 2008 12 24, p. 98).

▼B

14 straipsnis

Atsisakymas leisti atvykti

1. Trečiosios šalies piliečiui, kuris neatitinka visų 6 straipsnio 1 dalyje nustatytų atvykimo sąlygų ir nepriklauso 6 straipsnio 5 dalyje nurodytoms asmenų kategorijoms, neleidžiama atvykti į valstybių narių teritorijas. Tai nepažeidžia specialių nuostatų dėl teisės į prieglobstį ir tarptautinę apsaugą arba dėl ilgalaikių vizų išdavimo taikymo.

2. Atsisakyti leisti atvykti galima tik motyvuotu sprendimu, kuriame nurodomos aiškios atsisakymo priežastys. Sprendimą priima pagal nacionalinę teisę įgaliota institucija. Jis įsigalioja nedelsiant.

Motyvuotas sprendimas, kuriame nurodomos tikslios atsisakymo priežastys, pateikiamas V priedo B dalyje nustatytame standartiniame blanke, kurį užpildo institucija, pagal nacionalinę teisę įgaliota priimti sprendimą atsisakyti leisti atvykti. Užpildytas standartinis blankas perduodamas atitinkamam trečiosios šalies piliečiui, kuris tame blanke patvirtina sprendimo neleisti atvykti gavimo faktą.

3. Asmenys, kuriems buvo atsisakyta leisti atvykti, turi teisę apskųsti sprendimą. Skundai nagrinėjami pagal nacionalinę teisę. Trečiosios šalies piliečiui raštu nurodomi kontaktiniai centrai, kuriuose galima gauti informacijos apie atstovus, kompetentingus pagal nacionalinę teisę veikti trečiosios šalies piliečio vardu.

Skundo padavimas nesustabdo sprendimo atsisakyti leisti atvykti galios.

Nepažeidžiant jokios kompensacijos, paskirtos pagal nacionalinę teisę, atitinkamas trečiosios šalies pilietis turi teisę į perbraukto atvykimo spaudo arba į kitų perbraukimų ar papildymų korekciją, kurią atliktų sprendimą neleisti atvykti priėmusi valstybė narė, jeigu išnagrinėjus skundą būtų nustatyta, kad sprendimas neleisti atvykti buvo nepagrįstas.

4. Sienos apsaugos pareigūnai užtikrina, kad trečiosios šalies pilietis, kuriam buvo atsisakyta leisti atvykti, neatvyktų į atitinkamos valstybės narės teritoriją.

5. Valstybės narės renka statistinius duomenis apie asmenų, kuriems nebuvo leista atvykti, skaičių, atsisakymo leisti atvykti pagrindus, asmenų, kuriems nebuvo leista atvykti, pilietybę ir sienos (sausumos, oro ar jūrų), per kurią jiems nebuvo leista atvykti, rūšį ir kasmet juos pateikia Komisijai (Eurostatui), laikydamosi Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 862/2007 ([1]).

6. Atsisakymą leisti atvykti reglamentuojančios išsamios taisyklės pateikiamos V priedo A dalyje.

([1]) 2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 862/2007 dėl Bendrijos migracijos statistikos ir tarptautinės apsaugos statistikos ir panaikinantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 311/76 dėl statistinių duomenų rinkimo apie darbuotojus užsieniečius (OL L 199, 2007 7 31, p. 23).

▼B

III SKYRIUS

Sienų kontrolės personalas ir skiriami ištekliai bei valstybių narių bendradarbiavimas

15 straipsnis

Sienų kontrolės personalas ir skiriami ištekliai

Išorės sienų kontrolei pagal 7–14 straipsnių vykdyti valstybės narės naudoja pakankamą tinkamo personalo ir išteklių kiekį, kad būtų užtikrinta veiksminga, aukšto lygio ir vienoda kontrolė prie jų išorės sienų.

16 straipsnis

Kontrolės įgyvendinimas

1. 7–14 straipsniuose numatytą sienų kontrolę vykdo sienos apsaugos pareigūnai, laikydamiesi šio reglamento nuostatų ir nacionalinės teisės.

Vykdydami šią sienų kontrolę, sienos apsaugos pareigūnai išsaugo įgaliojimus iškelti baudžiamąją bylą, kurie jiems suteikiami pagal nacionalinę teisę ir kurie nepatenka į šio reglamento taikymo sritį.

Valstybės narės užtikrina, kad sienos apsaugos pareigūnai būtų tinkamos specializacijos tinkamai parengti specialistai, atsižvelgdamos į Reglamentu (EB) Nr. 2007/2004 įsteigtos Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūros (toliau – Agentūra) sienos apsaugos pareigūnams nustatytą ir parengtą bendrąją pagrindinę mokymo programą. Į mokymo programą įtraukti specialieji mokymai kaip atpažinti kritines situacijas, į kurias patenka pažeidžiami asmenys, pavyzdžiui, nelydimi nepilnamečiai ir prekybos žmonėmis aukos, ir kaip šiais atvejais elgtis. Valstybės narės, padedamos Agentūros, skatina sienos apsaugos pareigūnus mokytis kalbų, kurios būtinos jų užduotims atlikti.

2. Laikydamosi 39 straipsnio, valstybės narės perduoda Komisijai nacionalinių tarnybų, pagal jų nacionalinę teisę atsakingų už sienų kontrolę, sąrašą.

3. Tam, kad sienos būtų veiksmingai kontroliuojamos, valstybės narės užtikrina glaudų bei nuolatinį savo nacionalinių tarnybų, atsakingų už sienų kontrolę, bendradarbiavimą.

17 straipsnis

Valstybių narių bendradarbiavimas

1. Valstybės narės padeda viena kitai ir glaudžiai bei nuolat bendradarbiauja siekdamos veiksmingai įgyvendinti sienų kontrolę pagal šio reglamento 7–16 straipsnius. Jos keičiasi visa susijusia informacija.

2. Valstybių narių operatyvų bendradarbiavimą išorės sienų valdymo srityje koordinuoja Agentūra.

▼B

3. Nepažeisdamos Agentūros įgaliojimų, valstybės narės gali tęsti operatyvų bendradarbiavimą su kitomis valstybėmis narėmis ir (arba) trečiosiomis šalimis, esančiomis prie išorės sienų, įskaitant keitimąsi ryšių palaikymo pareigūnais, jei tokiu bendradarbiavimu papildoma Agentūros veikla.

Valstybės narės susilaiko nuo veiksmų, kurie trukdytų Agentūros funkcionavimui arba jos tikslų įgyvendinimui.

Valstybės narės praneša Agentūrai apie pirmoje pastraipoje numatytą operatyvų bendradarbiavimą.

4. Valstybės narės organizuoja mokymą sienų kontrolės taisyklių bei pagrindinių teisių klausimais. Tokiu atveju atsižvelgiama į Agentūros nustatytus ir papildomai patobulintus bendrus mokymo standartus.

18 straipsnis

Bendra kontrolė

1. Valstybės narės, kurios savo bendroms sausumos sienoms netaiko 22 straipsnio, tas bendras sienas iki to straipsnio taikymo dienos gali kontroliuoti bendrai, ir tokiu atveju asmenys atvykimo ir išvykimo patikrinimui gali būti sustabdomi tik vieną kartą, nepažeidžiant valstybių narių individualios atsakomybės pagal 7–14 straipsnius.

Šiuo tikslu valstybės narės gali tarpusavyje sudaryti dvišalius susitarimus.

2. Apie susitarimus, sudarytus pagal 1 dalį, valstybės narės praneša Komisijai.

IV SKYRIUS

Specialios patikrinimų kertant sienas taisyklės

19 straipsnis

Specialios taisyklės, skirtos įvairioms sienos rūšims ir įvairioms transporto priemonėms, naudojamoms kertant išorės sienas

VI priede nustatytos specialios taisyklės taikomos atliekant patikrinimus kertant įvairių rūšių sienas ir įvairioms transporto priemonėms, naudojamoms kertant sienos perėjimo punktus.

Tose konkrečiose taisyklėse gali būti nuostatų, leidžiančių nukrypti nuo 5 ir 6 straipsnių bei 8–14 straipsnių.

20 straipsnis

Specialios tam tikrų kategorijų asmenų patikrinimo taisyklės

1. VII priede išdėstytos specialios taisyklės taikomos tikrinant šių kategorijų asmenis:

▼B

a) valstybių vadovus ir jų delegacijų narius;

b) orlaivių pilotus ir kitus įgulos narius;

c) jūrininkus;

d) diplomatinių, pareiginių arba tarnybinių pasų turėtojus ir tarptautinių organizacijų narius;

e) kitoje sienos pusėje dirbančius asmenis;

f) nepilnamečius;

g) gelbėjimo tarnybų, policijos, ugniagesių komandų darbuotojus ir sienos apsaugos pareigūnus;

h) jūroje esančiuose įrenginiuose dirbančius darbuotojus.

Tose konkrečiose taisyklėse gali būti nuostatų, leidžiančių nukrypti nuo 5 ir 6 straipsnių bei 8–14 straipsnių.

2. Pagal 39 straipsnį valstybės narės informuoja Komisiją apie akredituotiems diplomatinių ir konsulinių atstovybių nariams ir jų šeimos nariams jų užsienio reikalų ministerijų išduotų kortelių pavyzdžius.

V SKYRIUS

Specialios priemonės rimtų trūkumų, susijusių su išorės sienų kontrole, atveju

21 straipsnis

Priemonės prie išorės sienų ir Agentūros parama

1. Kai vertinimo ataskaitoje, parengtoje pagal Reglamento (ES) Nr. 1053/2013 14 straipsnį, nustatoma rimtų išorės sienų kontrolės atlikimo trūkumų, ir siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi to reglamento 15 straipsnyje nurodytų rekomendacijų, Komisija, priimdama įgyvendinimo aktą, gali rekomenduoti tai įvertintai valstybei narei imtis tam tikrų specialių priemonių, kurios gali apimti vieną ar abi toliau nurodytas priemones:

a) inicijuoti Europos sienos apsaugos pareigūnų būrių dislokavimą pagal Reglamentą (EB) Nr. 2007/2004;

b) pateikti Agentūrai savo strateginius planus, grindžiamus rizikos vertinimu, įskaitant informaciją apie personalo ir įrangos dislokavimą, siekiant gauti jos nuomonę.

Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 38 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

▼B

2. Komisija reguliariai informuoja pagal 38 straipsnio 1 dalį įsteigtą komitetą apie šio straipsnio 1 dalyje nurodytų priemonių įgyvendinimo pažangą ir jos poveikį nustatytiems trūkumams.

Ji taip pat informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą.

3. Jeigu 1 dalyje nurodytoje vertinimo ataskaitoje padaryta išvada, kad įvertinta valstybė narė šiurkščiai nesilaiko savo įsipareigojimų ir todėl turi per tris mėnesius pateikti atitinkamo veiksmų plano įgyvendinimo ataskaitą pagal Reglamento (ES) Nr. 1053/2013 16 straipsnio 4 dalį, ir jeigu pasibaigus tam trijų mėnesių laikotarpiui Komisija nustato, kad padėtis tęsiasi, ji gali pradėti taikyti šio reglamento 29 straipsnyje numatytą procedūrą, jeigu įvykdytos visos tam būtinos sąlygos.

III ANTRAŠTINĖ

DALIS VIDAUS SIENOS

I SKYRIUS

Kontrolės kertant vidaus sienas nebuvimas

22 straipsnis

Vidaus sienų kirtimas

Vidaus sienas galima kirsti bet kurioje vietoje, ir jas kertantys asmenys, nepaisant jų pilietybės, kertant sieną netikrinami.

23 straipsnis

Patikrinimas teritorijoje

Kontrolės kertant vidaus sienas nebuvimas neturi įtakos:

a) valstybių narių kompetentingų institucijų naudojimuisi policijos įgaliojimais pagal nacionalinę teisę, jei naudojimasis šiais įgaliojimais nėra lygiavertis patikrinimams kertant sieną; tai taip pat taikoma pasienio ruožuose. Kaip apibrėžta pirmame sakinyje, naudojimasis policijos įgaliojimais visų pirma negali būti laikomas lygiaverčiu patikrinimams kertant sieną, kai policijos priemonės:

   i) nėra skirtos sienų kontrolei;

   ii) yra grindžiamos bendra policijos informacija ir patirtimi, susijusia su galimomis grėsmėmis visuomenės saugumui, ir jomis pirmiausia siekiama kovoti su tarpvalstybiniu nusikalstamumu;

   iii) yra parengtos ir vykdomos aiškiai skirtingai nuo sistemingų asmenų patikrinimų kertant išorės sienas;

   iv) vykdomos kaip patikrinimai vietoje;

▼B

b) asmenų patikrinimui saugumo tikslais, kurį pagal kiekvienos valstybės narės teisės aktus uostuose ir oro uostuose vykdo kompetentingos institucijos, uosto arba oro uosto pareigūnai arba vežėjai, jeigu lygiai taip pat tikrinami ir asmenys, keliaujantys valstybėje narėje;

c) valstybės narės galimybei teisės aktais nustatyti prievolę turėti ar nešiotis dokumentus;

d) valstybės narės galimybei teisės aktuose numatyti trečiosios šalies piliečių prievolę pranešti apie savo buvimą jos teritorijoje pagal Konvencijos dėl Šengeno susitarimo 1985 m. birželio 14 d. sudaryto tarp Beniliukso ekonominės sąjungos valstybių, Vokietijos Federacinės Respublikos ir Prancūzijos Respublikos Vyriausybių dėl laipsniško jų bendrų sienų kontrolės panaikinimo įgyvendinimo (toliau – Šengeno konvencija) 22 straipsnio nuostatas.

24 straipsnis

Eismo kliūčių pašalinimas sienos kirtimo keliais punktuose prie vidaus sienų

Valstybės narės pašalina visas kliūtis sklandžiam eismo srautui sienos kirtimo keliais punktuose prie vidaus sienų, pirmiausia greičio apribojimus, kurie nėra išimtinai būtini dėl eismo saugumo aplinkybių.

Tuo pačiu metu valstybės narės turi būti pasirengusios sudaryti sąlygas vykdyti patikrinimus atnaujinus vidaus sienų kontrolę.

II SKYRIUS

Laikinas vidaus sienų kontrolės atnaujinimas

25 straipsnis

Laikino vidaus sienų kontrolės atnaujinimo bendroji sistema

1. Erdvėje be vidaus sienų kontrolės iškilus rimtai grėsmei viešajai tvarkai arba vidaus saugumui valstybėje narėje, ta valstybė narė išimties tvarka gali atnaujinti sienų kontrolę prie visų savo vidaus sienų arba konkrečiuose jų ruožuose ribotam, ne ilgesniam nei 30 dienų, laikotarpiui arba numatomam rimtos grėsmės trukmės laikotarpiui, jei jis viršija 30 dienų. Laikino vidaus sienų kontrolės atnaujinimo mastas ir trukmė neviršija to, kas tikrai būtina siekiant reaguoti į rimtą grėsmę.

2. Vidaus sienų kontrolė atnaujinama tik kaip kraštutinė priemonė ir laikantis 27, 28 ir 29 straipsnių. Kiekvienu atveju svarstant galimybę pagal atitinkamai 27, 28 arba 29 straipsnius priimti sprendimą atnaujinti vidaus sienų kontrolę, atsižvelgiama į 26 ir 30 straipsniuose nurodytus kriterijus.

▼B

3. Jeigu rimta grėsmė viešajai tvarkai ar vidaus saugumui atitinkamoje valstybėje narėje išlieka ilgesnį nei šio straipsnio 1 dalyje numatytą laikotarpį, ta valstybė narė gali pratęsti savo vidaus sienų kontrolę atsižvelgdama į 26 straipsnyje nurodytus kriterijus ir laikydamasi 27 straipsnio, dėl tų pačių priežasčių, kaip nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, ir, atsižvelgusi į visus naujus elementus, ne ilgesniems nei 30 dienų laikotarpiams, kuriuos galima pratęsti.

4. Visas laikotarpis, kurį atnaujinama vidaus sienų kontrolė, įskaitant bet kurį pratęsimą, numatytą pagal šio straipsnio 3 dalį, neturi viršyti šešių mėnesių. Jei esama išimtinių aplinkybių, kaip nurodyta 29 straipsnyje, visas tas laikotarpis gali būti tęsiamas daugiausia iki dvejų metų pagal to straipsnio 1 dalį.

26 straipsnis

Laikino vidaus sienų kontrolės atnaujinimo kriterijai

Jei valstybė narė nusprendžia kraštutinės priemonės atveju laikinai atnaujinti savo vidaus sienos, sienų ar jų ruožų kontrolę arba nusprendžia pratęsti tokio atnaujinimo laikotarpį pagal 25 straipsnį ir 28 straipsnio 1 dalį, ji įvertina, kokiu mastu, taikant tokią priemonę, gali būti tinkamai pašalinta grėsmė viešajai tvarkai ar vidaus saugumui, taip pat įvertina priemonės proporcingumą tai grėsmei. Atlikdama tokį įvertinimą valstybė narė visų pirma atsižvelgia į:

a) tikėtiną grėsmių jos viešajai tvarkai ar vidaus saugumui, įskaitant grėsmes po teroro aktų ar terorizmo ir įskaitant organizuoto nusikalstamumo keliamas grėsmes, poveikį;

b) tikėtiną tokios priemonės poveikį laisvam asmenų judėjimui erdvėje be vidaus sienų kontrolės.

27 straipsnis

Laikino vidaus sienų kontrolės atnaujinimo procedūra pagal 25 straipsnį

1. Kai valstybė narė planuoja atnaujinti vidaus sienų kontrolę pagal 25 straipsnį, likus vėliausiai keturioms savaitėms iki planuojamo atnaujinimo arba likus trumpesniam laikotarpiui, kai aplinkybės, dėl kurių reikia atnaujinti vidaus sienų kontrolę, paaiškėja likus mažiau kaip keturioms savaitėms iki planuojamo atnaujinimo, ji apie tai atitinkamai praneša kitoms valstybėms narėms ir Komisijai. Tuo tikslu valstybė narė pateikia šią informaciją:

a) siūlomo atnaujinimo priežastis, įskaitant visus svarbius duomenis apie įvykius, dėl kurių kilo rimta grėsmė jos viešajai tvarkai ar vidaus saugumui;

▼B

b) siūlomo atnaujinimo mastą, nurodant, kuriame konkrečiame vidaus sienos ruože ar ruožuose turi būti atnaujinta sienų kontrolė;

c) nustatytų sienos perėjimo punktų pavadinimus;

d) planuojamo atnaujinimo datą ir trukmę;

e) atitinkamais atvejais priemones, kurių turi imtis kitos valstybės narės.

Pranešimą pagal pirmą pastraipą taip pat gali bendrai pateikti dvi ar daugiau valstybių narių.

Jeigu būtina, Komisija gali atitinkamos (-ų) valstybės (-ių) narės (-ių) paprašyti pateikti papildomos informacijos.

2. 1 dalyje nurodyta informacija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikiama tuo pačiu metu, kai ji pranešama kitoms valstybėms narėms ir Komisijai pagal tą dalį.

3. Valstybės narės, teikdamos pranešimą pagal 1 dalį, prireikus ir laikydamosi nacionalinės teisės, gali nuspręsti įslaptinti šios informacijos dalis.

Toks įslaptinimas nedaro poveikio Komisijos turimai galimybei pateikti šią informaciją Europos Parlamentui. Pagal šį straipsnį Europos Parlamentui perduodamos informacijos ir dokumentų perdavimas ir tvarkymas turi atitikti įslaptintos informacijos perdavimo ir tvarkymo taisykles, kurios taikomos Europos Parlamentui ir Komisijai keičiantis tokio pobūdžio informacija.

4. Gavusi valstybės narės pranešimą pagal 1 dalį ir atsižvelgdama į 5 dalyje numatytas konsultacijas, Komisija ar bet kuri kita valstybė narė gali pateikti nuomonę, nedarydama poveikio SESV 72 straipsniui.

Jeigu Komisijai, remiantis pranešime pateikta informacija ar bet kuria papildoma jos gauta informacija, kyla abejonių dėl planuojamo sienų kontrolės atnaujinimo būtinumo ar proporcingumo arba jeigu ji mano, kad būtų tinkama pasikonsultuoti dėl tam tikro pranešimo aspekto, ji tuo tikslu pateikia nuomonę.

5. Dėl 1 dalyje nurodytos informacijos ir dėl bet kurios Komisijos ar valstybės narės nuomonės pagal 4 dalį vyksta konsultacijos, įskaitant atitinkamais atvejais bendrus posėdžius tarp valstybės narės, planuojančios atnaujinti vidaus sienų kontrolę, kitų valstybių narių, ypač tų, kurioms tiesioginio poveikio turės tokios priemonės, ir Komisijos, siekiant atitinkamais atvejais organizuoti valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimą ir išnagrinėti, ar priemonės proporcingoms įvykiams, dėl kurių atnaujinama sienų kontrolė, ir grėsmei viešajai tvarkai ar vidaus saugumui.

▼B

6. 5 dalyje nurodytos konsultacijos vyksta likus ne mažiau kaip dešimt dienų iki planuojamos sienų kontrolės atnaujinimo datos.

28 straipsnis

Speciali procedūra atvejais, kai būtina imtis skubių veiksmų

1. Kai dėl rimtos grėsmės viešajai tvarkai ar vidaus saugumui valstybėje narėje būtina imtis skubių veiksmų, atitinkama valstybė narė gali išimties tvarka nedelsdama atnaujinti vidaus sienų kontrolę ribotam, ne ilgesniam kaip dešimties dienų, laikotarpiui.

2. Kai valstybė narė atnaujina vidaus sienų kontrolę ji tuo pačiu metu apie tai praneša atitinkamai kitoms valstybėms narėms ir Komisijai bei pateikia 27 straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją, įskaitant priežastis, kurios pateisina šiame straipsnyje nustatytos procedūros naudojimą. Gavusi pranešimą, Komisija nedelsdama gali konsultuotis su kitomis valstybėmis narėmis.

3. Jeigu rimta grėsmė viešajai tvarkai ar vidaus saugumui išlieka ilgesnį nei šio straipsnio 1 dalyje numatytą laikotarpį, valstybė narė gali nuspręsti pratęsti vidaus sienų kontrolę ne ilgesniam kaip 20 dienų laikotarpiui, kuris gali būti pratęstas. Priimdama tokį sprendimą atitinkama valstybė narė atsižvelgia į 26 straipsnyje nurodytus kriterijus, įskaitant naujausią priemonės būtinumo ir proporcingumo vertinimą, ir atsižvelgia į naujus elementus.

Tokio pratęsimo atveju *mutatis mutandis* taikomos 27 straipsnio 4 ir 5 dalys, o konsultacijos vykdomos nedelsiant po to, kai Komisijai ir valstybėms narėms pranešama apie sprendimą dėl pratęsimo.

4. Nedarant poveikio 25 straipsnio 4 daliai, visas laikotarpis, kurį atnaujinama vidaus sienų kontrolė, apskaičiuojamas remiantis šio straipsnio 1 dalyje nustatytu pirminiu laikotarpiu ir galimybe jį pratęsti pagal šio straipsnio 3 dalį, neturi viršyti dviejų mėnesių.

5. Komisija nedelsiant praneša Europos Parlamentui apie pranešimus, pateiktus pagal šį straipsnį.

29 straipsnis

Speciali procedūra, kai išimtinėmis aplinkybėmis kyla grėsmė erdvės be vidaus sienų bendram veikimui

▼M1

1. Išskirtinėmis aplinkybėmis, kai kyla grėsmė erdvės be vidaus sienų bendram veikimui dėl ilgalaikių rimtų trūkumų, susijusių su išorės sienų kontrole, kaip nurodyta šio Reglamento 21 straipsnyje, arba dėl

▼M1

valstybės narės neatitikties Tarybos sprendimui, nurodytam Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/1624 ([1]) 19 straipsnio 1 dalyje, ir tiek, kiek tos aplinkybės laikomos rimta grėsme viešajai tvarkai ar vidaus saugumui erdvėje be vidaus sienų kontrolės ar jos dalyse, vidaus sienų kontrolė gali būti atnaujinta vadovaujantis šio straipsnio 2 dalimi ne ilgesniam kaip šešių mėnesių laikotarpiui. Tas laikotarpis gali būti pratęstas ne daugiau kaip tris kartus ne ilgesniam nei šešių mėnesių tolesniam laikotarpiui, jei išskirtinės aplinkybės išlieka.

▼B

2. Taryba kaip kraštutinę priemonę ir būdą apsaugoti bendrus interesus erdvėje be vidaus sienų kontrolės, kai visomis kitomis priemonės, visų pirma 21 straipsnio 1 dalyje nurodytomis priemonėmis, nepajėgiama veiksmingai sušvelninti nustatytos rimtos grėsmės, gali rekomenduoti vienai ar kelioms valstybėms narėms priimti sprendimą atnaujinti sienų kontrolę prie visų jų vidaus sienų arba konkrečiuose jų ruožuose. Tarybos rekomendacija grindžiama Komisijos pasiūlymu. Valstybės narės gali paprašyti Komisijos pateikti Tarybai tokį pasiūlymą dėl rekomendacijos.

Savo rekomendacijoje Taryba nurodo bent tą informaciją, kuri yra nurodyta 27 straipsnio 1 dalies a–e punktuose.

Taryba gali rekomenduoti priemonių taikymą pratęsti šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis ir tvarka.

Valstybė narė, prieš atnaujindama kontrolę prie visų savo vidaus sienų arba konkrečiuose jų ruožuose pagal šią dalį, atitinkamai informuoja kitas valstybes nares, Europos Parlamentą ir Komisiją.

3. Jeigu valstybė narė neįvykdo 2 dalyje nurodytos rekomendacijos, ta valstybė narė nedelsdama raštu informuoja Komisiją apie to priežastis.

Tokiu atveju Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje įvertinamos atitinkamos valstybės narės pateiktos priežastys ir pasekmės erdvės be vidaus sienų kontrolės bendrų interesų apsaugai.

4. Dėl tinkamai pagrįstų skubos priežasčių, susijusių su aplinkybėmis, dėl kurių prireikia pratęsti vidaus sienų kontrolę pagal 2 dalį ir apie kurias sužinoma likus mažiau kaip 10 dienų iki anksčiau nustatyto sienų kontrolės atnaujinimo laikotarpio pabaigos, Komisija, priimdama nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus laikydamasi 38 straipsnio 3 dalyje nurodytos procedūros, gali priimti reikiamas rekomendacijas. Per 14 dienų po tokių rekomendacijų priėmimo Komisija pateikia Tarybai pasiūlymą dėl rekomendacijos pagal šio straipsnio 2 dalį.

([1]) 2016 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/1624 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/399 ir panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 863/2007, Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2007/2004 ir Tarybos sprendimas 2005/267/EB (OL L 251, 2016 9 16, p. 1).

▼B

5. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis priemonėms, kurias valstybės narės pagal 25, 27 ir 28 straipsnius gali priimti iškilus rimtai grėsmei viešajai tvarkai ar vidaus saugumui.

30 straipsnis

Laikino vidaus sienų kontrolės atnaujinimo, kai išimtinėmis aplinkybėmis kyla grėsmė erdvės be vidaus sienų kontrolės bendram veikimui, kriterijai

1. Kai Taryba pagal 29 straipsnio 2 dalį kaip kraštutinę priemonę rekomenduoja laikinai atnaujinti vidaus sienos, sienų arba jų ruožų kontrolę, ji įvertina, kokiu mastu, taikant tokią priemonę, gali būti tinkamai pašalinta grėsmė viešajai tvarkai ar vidaus saugumui erdvėje be vidaus sienų kontrolės, ir įvertina priemonės proporcingumą tai grėsmei. Tas įvertinimas atliekamas remiantis išsamia atitinkamos (-ų) valstybės (-ių) narės (-ių) ir Komisijos perduota ir bet kuria kita aktualia informacija, įskaitant pagal šio straipsnio 2 dalį gautą informaciją. Atlikdama tokį įvertinimą, Taryba visų pirma atsižvelgia į šias aplinkybes:

a) galimybę pasinaudoti techninėmis ar finansinėmis paramos priemonėmis nacionaliniu lygmeniu ar Sąjungos lygmeniu arba abiem, įskaitant Sąjungos įstaigų, organų ar agentūrų, kaip antai, Agentūros, Europos prieglobsčio paramos biuro, įsteigto Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 439/2010 ([1]) ar Europos policijos biuro (toliau – Europolas), įsteigto Sprendimu 2009/371/TVR, paramą, ir tokių priemonių tikėtiną poveikį adekvačiai šalinant grėsmes viešajai tvarkai ar vidaus saugumui erdvėje be vidaus sienų kontrolės;

b) dabartinį ir tikėtiną būsimą rimtų trūkumų, susijusių su išorės sienų kontrole, nustatytų pagal Reglamentą (ES) Nr. 1053/2013 atliktų įvertinimų kontekste, poveikį; taip pat mastą, kuriuo tokie rimti trūkumai kelia rimtą grėsmę viešajai tvarkai ar vidaus saugumui be vidaus sienų kontrolės;

c) tikėtiną sienų kontrolės atnaujinimo poveikį laisvam asmenų judėjimui erdvėje be vidaus sienų kontrolės.

2. Prieš priimdama pasiūlymą dėl Tarybos rekomendacijos pagal 29 straipsnio 2 dalį, Komisija gali:

a) paprašyti valstybių narių, Agentūros, Europolo ar kitų Sąjungos įstaigų, organų ar agentūrų jai pateikti daugiau informacijos;

([1]) 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 439/2010 dėl Europos prieglobsčio paramos biuro įsteigimo (OL L 132, 2010 5 29, p. 11).

▼B

b) padedama valstybių narių, Agentūros, Europolo ar kitų atitinkamų Sąjungos įstaigų, organų ar agentūrų ekspertų, rengti vizitus vietoje, kad gautų informacijos, reikalingos tai rekomendacijai, arba ją patikrintų.

31 straipsnis

Europos Parlamento ir Tarybos informavimas

Komisija ir atitinkama (-os) valstybė (-ės) narė (-ės) kuo skubiau praneša Europos Parlamentui ir Tarybai apie priežastis, dėl kurių gali prireikti taikyti 21 ir 25–30 straipsnius.

32 straipsnis

Nuostatos, taikomos atnaujinus vidaus sienų kontrolę

Kai atnaujinama vidaus sienų kontrolė, *mutatis mutandis* taikomos atitinkamos II antraštinės dalies nuostatos.

33 straipsnis

Vidaus sienų kontrolės atnaujinimo ataskaita

Per keturias savaites po vidaus sienų kontrolės panaikinimo vidaus sienų kontrolę vykdžiusi valstybė narė Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai teikia vidaus sienų kontrolės atnaujinimo ataskaitą, kurioje visų pirma apibūdinamas pirminis įvertinimas ir tai, kaip atsižvelgta į 26, 28 ir 30 straipsniuose nurodytus kriterijus, patikrinimų atlikimas, praktinis bendradarbiavimas su kaimyninėmis valstybėmis narėmis, poveikis laisvam asmenų judėjimui, vidaus sienų kontrolės atnaujinimo veiksmingumas, įskaitant sienų kontrolės atnaujinimo proporcingumo *ex post* įvertinimą.

Komisija gali paskelbti nuomonę dėl to laikino vidaus sienos, sienų arba jų ruožų kontrolės atnaujinimo *ex post* įvertinimo.

Komisija bent kartą metuose Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia erdvės be vidaus sienų kontrolės veikimo ataskaitą. Ataskaitoje pateikiamas visų atitinkamais metais priimtų sprendimų atnaujinti vidaus sienų kontrolę sąrašas.

34 straipsnis

Visuomenės informavimas

Komisija ir atitinkama valstybė narė suderintu būdu informuoja visuomenę apie sprendimą atnaujinti vidaus sienų kontrolę ir visų pirma nurodo tokios priemonės taikymo pradžios ir pabaigos datą, nebent tai negali būti padaryta dėl itin svarbių saugumo priežasčių.

▼B

35 straipsnis

Konfidencialumas

Atitinkamos valstybės narės prašymu kitos valstybės narės, Europos Parlamentas ir Komisija saugo pateiktos informacijos, susijusios su sienų kontrolės atnaujinimu bei pratęsimu, ir pagal 33 straipsnį parengtos ataskaitos konfidencialumą.

IV ANTRAŠTINĖ

DALIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

36 straipsnis

Priedų daliniai pakeitimai

Komisijai pagal 37 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl III, IV ir VIII priedų dalinių pakeitimų.

37 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.

2. 13 straipsnio 5 dalyje ir 36 straipsnyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami neribotam laikotarpiui.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 13 straipsnio 5 dalyje ir 36 straipsnyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

5. Pagal 13 straipsnio 5 dalį ir 36 straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

▼B

38 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip apibrėžta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis. Jei komitetas nuomonės nepateikia, Komisija įgyvendinimo akto projekto nepriima, ir taikoma Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.

3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 8 straipsnis kartu su jo 5 straipsniu.

39 straipsnis

Pranešimai

1. Valstybės narės pateikia Komisijai:

a) leidimų gyventi sąrašą, atskirdamos leidimus, kuriems taikomas 2 straipsnio 16 punkto a papunktis, ir leidimus, kuriems taikomas 2 straipsnio 16 punkto b papunktis, ir prideda leidimų, kuriems taikomas 2 straipsnio 16 punkto b papunktis, pavyzdį. Aiškiai nurodoma, kad pagal Direktyvą 2004/38/EB išduotos leidimo gyventi šalyje kortelės yra leidimo gyventi rūšis ir pateikiamas tų leidimo gyventi šalyje kortelių, kurios buvo išduotos nesilaikant Reglamente (EB) Nr. 1030/2002 nustatytos vienodos formos, pavyzdys;

b) sienos perėjimo punktų sąrašą;

c) orientacines sumas, kurių turėjimą reikalaujama įrodyti kertant išorės sienas, kurias kasmet nustato jų nacionalinės valdžios institucijos;

d) už sienų kontrolę atsakingų nacionalinių tarnybų sąrašą;

e) užsienio reikalų ministerijų išduotų kortelių pavyzdžius;

f) 5 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytų išorės sienų kirtimo taisyklių išimtis;

g) 11 straipsnio 3 dalyje nurodytą statistiką.

2. Su pagal 1 dalį perduota informacija Komisija supažindina valstybes nares ir visuomenę paskelbdama ją *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* C serijoje ir kitais reikiamais būdais.

▼B

40 straipsnis

Vietinis pasienio eismas

Šis reglamentas nepažeidžia Sąjungos vietinio pasienio eismo taisyklių ir esamų dvišalių susitarimų dėl vietinio pasienio eismo.

41 straipsnis

Seuta ir Melilija

Šio reglamento nuostatos neturi įtakos specialioms taisyklėms, taikomoms Seutos ir Melilijos miestams, kaip nustatyta Ispanijos Karalystės deklaracijoje dėl Seutos ir Melilijos miestų, skelbiamoje Susitarimo dėl Ispanijos Karalystės prisijungimo prie Konvencijos dėl 1985 m. birželio 14 d. Šengeno susitarimo įgyvendinimo baigiamajame akte ([1]).

42 straipsnis

Informacija, kurią turi pateikti valstybės narės

Valstybės narės praneša Komisijai apie nacionalines nuostatas, susijusias su 23 straipsnio c ir d punktais, 5 straipsnio 3 dalyje nurodytas sankcijas ir dvišalius susitarimus, kuriuos galima sudaryti pagal šį reglamentą. Apie vėlesnius tų nuostatų pakeitimus pranešama per penkias darbo dienas.

Valstybių narių pranešama informacija skelbiama *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje.

43 straipsnis

Vertinimo mechanizmas

1. Pagal Sutartis ir nedarant poveikio jų nuostatoms dėl pažeidimų nagrinėjimo procedūrų, tai, kaip kiekviena valstybė narė įgyvendina šį reglamentą, vertinama pasitelkus vertinimo mechanizmą.

2. Taisyklės, susijusios su vertinimo mechanizmu, išdėstytos Reglamente (ES) Nr. 1053/2013. Pagal tą vertinimo mechanizmą valstybės narės ir Komisija kartu turi atlikti reguliarius, objektyvius ir nešališkus įvertinimus, siekdamos patikrinti, ar tinkamai taikomas šis reglamentas, o Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, turi koordinuoti įvertinimus. Pagal tą mechanizmą bent kartą per penkerius metus kiekvieną valstybę narę įvertina nedidelė iš Komisijos atstovų ir valstybių narių paskirtų ekspertų sudaryta grupė.

Įvertinimai gali apimti paskelbtus ar nepaskelbtus tikrinimo vietoje vizitus prie išorės ar vidaus sienų.

Pagal tą vertinimo mechanizmą Komisija yra atsakinga už daugiamečių ir metinių vertinimo programų ir vertinimo ataskaitų priėmimą.

([1]) OL L 239, 2000 9 22, p. 73.

▼B

3. Nustačius galimų trūkumų, atitinkamoms valstybėms narėms gali būti teikiamos rekomendacijos dėl taisomųjų veiksmų.

Jeigu pagal Reglamento (ES) Nr. 1053/2013 14 straipsnį priimtoje vertinimo ataskaitoje nurodyta rimtų išorės sienų kontrolės vykdymo trūkumų, taikomi šio reglamento 21 ir 29 straipsniai.

4. Europos Parlamentas ir Taryba informuojami visais vertinimo etapais, jiems perduodami visi susiję dokumentai, laikantis įslaptintiems dokumentams taikomų taisyklių.

5. Europos Parlamentas nedelsiant visapusiškai informuojamas apie visus pasiūlymus iš dalies keisti ar pakeisti taisykles, nustatytas Reglamente (ES) Nr. 1053/2013.

44 straipsnis

Panaikinimas

Reglamentas (EB) Nr. 562/2006 panaikinamas.

Nuorodos į panaikintą reglamentą laikomos nuorodomis į šį reglamentą, ir skaitomos pagal X priede pateiktą atitikties lentelę.

45 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.

▼B

I PRIEDAS

Patvirtinantieji dokumentai, skirti patikrinti, ar įvykdytos atvykimo sąlygos

6 straipsnio 3 dalyje nurodyti dokumentiniai įrodymai gali būti tokie:

a) verslo kelionių atvejais:

i) firmos arba valdžios institucijos kvietimas dalyvauti susitikimuose, konferencijose ar renginiuose, susijusiuose su prekyba, pramone arba darbu;

ii) kiti dokumentai, rodantys verslo ryšių arba ryšių darbo tikslais buvimą;

iii) įėjimo į muges ir kongresus bilietai, jei vykstama į juos;

b) kelionių studijų ar kito pobūdžio mokymo tikslais atvejais:

i) priėmimo į mokymo įstaigos profesinio rengimo ar teorinius kursus pagal pagrindinio ir aukštesniojo mokslo sistemą pažymėjimas;

ii) pažymėjimai arba lankytų kursų sertifikatai;

c) kelionių turizmo arba privačiais tikslais atvejais:

i) patvirtinantieji dokumentai, susiję su apgyvendinimu:

— priimančiojo asmens kvietimas, jei bus apsistojama pas jį,

— apgyvendinimą teikiančios įstaigos patvirtinantysis dokumentas arba kitas atitinkamas dokumentas, nurodantis, kur ketinama apsistoti;

ii) patvirtinantieji dokumentai, susiję su maršrutu:

— organizuotos kelionės užsakymo patvirtinimas arba kitas atitinkamas dokumentas, nurodantis numatomus kelionės planus;

iii) patvirtinantieji dokumentai, susiję su grįžimu:

— grįžimo ar kelionės pirmyn ir atgal bilietas;

d) kelionių politinių, mokslo, kultūros, sporto ar religinių renginių tikslais ar kitais tikslais atvejais:

kvietimai, įėjimo bilietai, priėmimo dokumentai arba programos, jei įmanoma, nurodant priimančiosios organizacijos pavadinimą ir buvimo trukmę, ar kitas atitinkamas dokumentas, nurodantis apsilankymo tikslą.

▼B

II PRIEDAS

Informacijos registravimas

Visuose sienos perėjimo punktuose visa tarnybinė informacija ir kita ypač svarbi informacija registruojama rankiniu arba elektroniniu būdu. Visų pirma registruojama ši informacija:

a) sienos apsaugos pareigūno, atsakingo už patikrinimus pasienyje toje vietoje, ir kitų kiekvienos grupės pareigūnų pavardės;

b) asmenų patikrinimo sušvelninimas, taikomas pagal 9 straipsnį;

c) dokumentų vietoj pasų ir vizų išdavimas pasienyje;

d) sulaikyti asmenys ir skundai (baudžiamoji veika ir administraciniai pažeidimai);

e) asmenys, kuriems buvo atsisakyta leista atvykti pagal 14 straipsnį (atsisakymo leisti atvykti priežastys ir pilietybė);

f) atvykimo ir išvykimo spaudų saugumo kodai, sienos apsaugos pareigūnų, naudojančių spaudą konkrečią dieną ar pamainą, tapatybė ir su pamestais bei pavogtais spaudais susijusi informacija;

g) asmenų, kurie buvo patikrinti, skundai;

h) kitos ypač svarbios policijos ar teisminės priemonės;

i) išskirtiniai įvykiai.

▼B

III PRIEDAS

Eismo juostas sienos perėjimo punktuose žyminčių ženklų pavyzdžiai

A DALIS

([1])

([1]) Norvegijai ir Islandijai simbolio pateikti nereikia.

▼B

B1 DALIS. „Vizų nereikalaujama“;

B2 DALIS. „Visi pasai“.

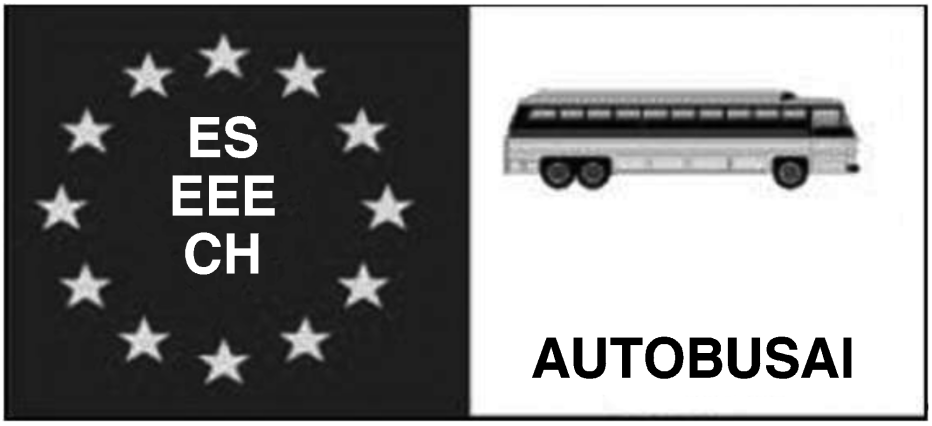

▼B

C DALIS

([1])

([1])

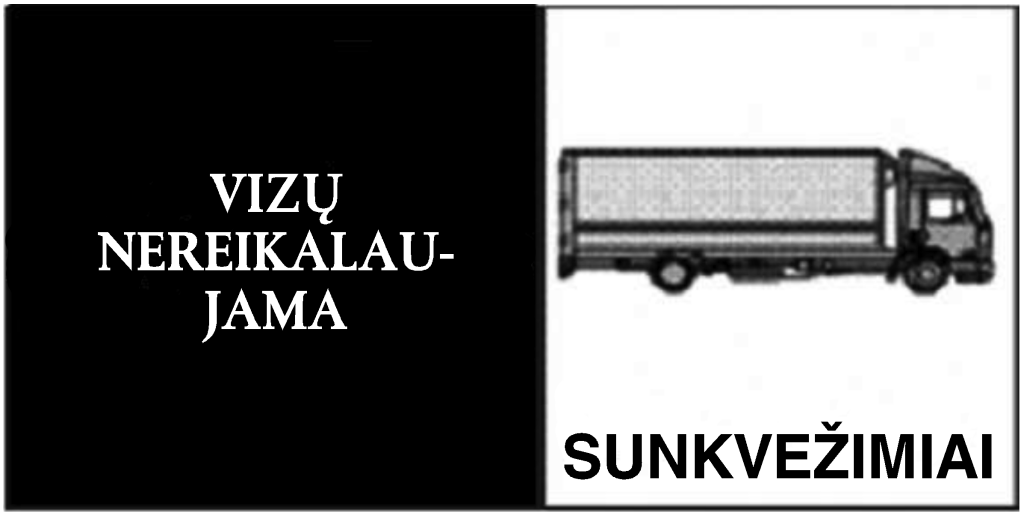
([1])

([1]) Norvegijai ir Islandijai simbolio pateikti nereikia.

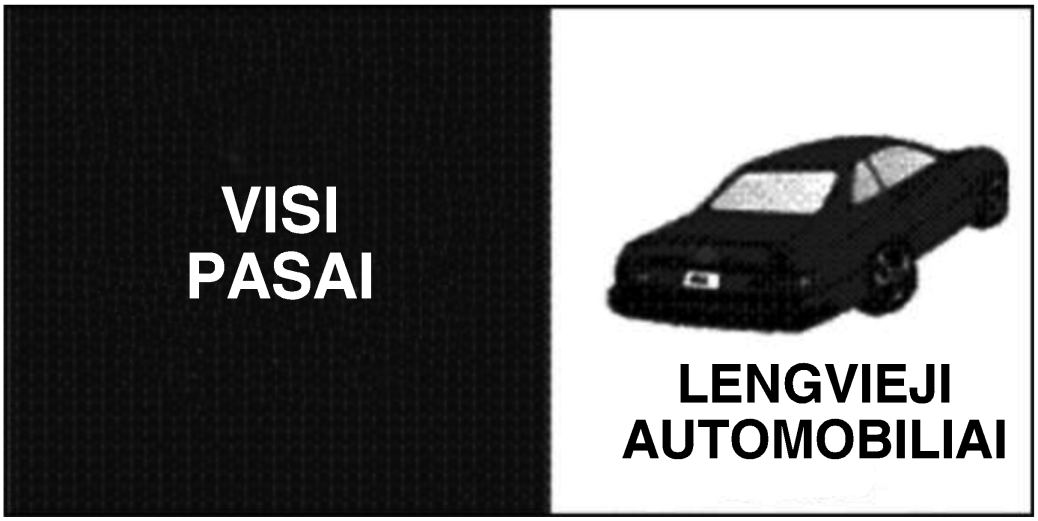
▼B

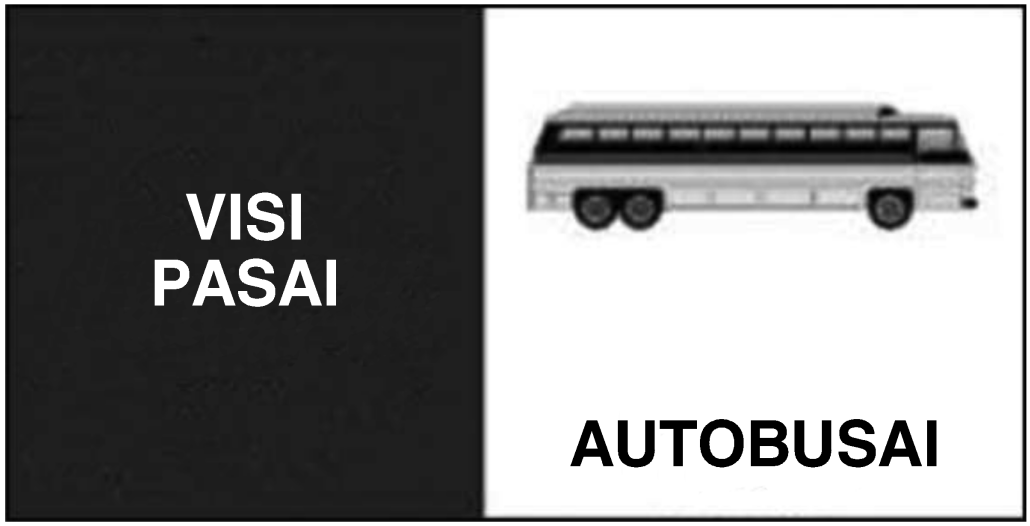

VIZŲ
NEREIKALAU-
JAMA
AUTOMOBILIAI

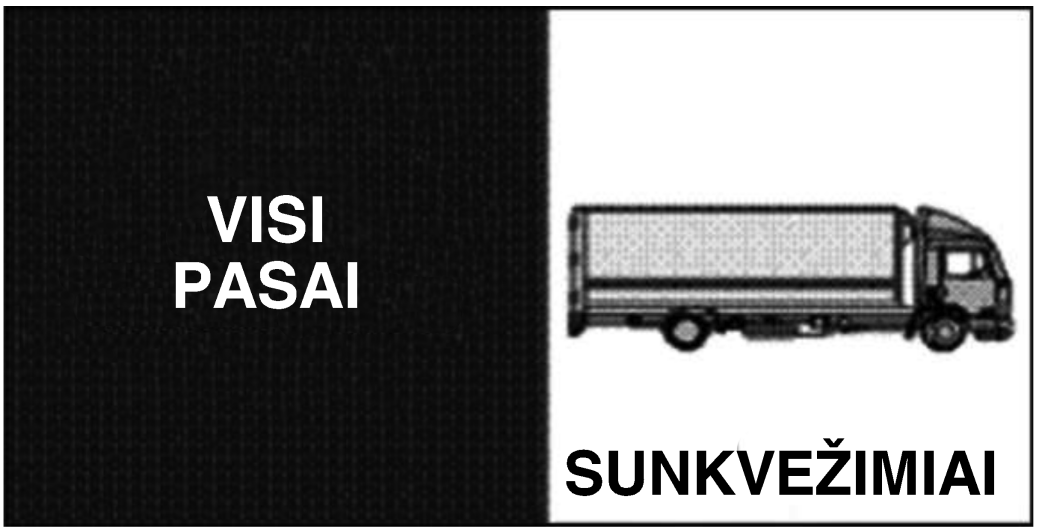

VIZŲ
NEREIKALAU-
JAMA
AUTOBUSAI

VIZŲ
NEREIKALAU-
JAMA
SUNKVEŽIMIAI

▼B

VISI
PASAI
LENGVIEJI
AUTOMOBILIAI

VISI
PASAI
AUTOBUSAI

VISI
PASAI
SUNKVEŽIMIAI

▼B

IV PRIEDAS

Žymėjimas spaudais

1. Trečiųjų šalių piliečių kelionės dokumentai sistemingai antspauduojami jiems atvykstant ir išvykstant, laikantis 11 straipsnio. Spaudų specifikacijos nustatytos Šengeno vykdomojo komiteto sprendime SCH/COM-EX (94) 16 rev ir SCH/Gem-Handb (93) 15 (CONFIDENTIAL).

2. Spaudų saugumo kodai keičiami reguliariai, ne rečiau kaip kas mėnesį.

3. Atvykstant ir išvykstant trečiųjų šalių piliečiams, kuriems taikomas reikalavimas turėti vizą, paprastai antspauduojamas puslapis, esantis priešais puslapį, kuriame yra įklijuota viza.

   Jei tas puslapis negali būti naudojamas, spaudas dedamas kitame puslapyje. Mašininio nuskaitymo zona spaudu nežymima.

4. Valstybės narės paskiria nacionalinius kontaktinius centrus, atsakingus už keitimąsi informacija apie sienos perėjimo punktuose naudojamų atvykimo ir išvykimo spaudų saugumo kodus, ir apie tai praneša kitoms valstybėms narėms, Tarybos generaliniam sekretoriatui ir Komisijai. Šie kontaktiniai centrai nedelsdami susipažįsta su informacija apie bendrus atvykimo ir išvykimo spaudus, naudojamus prie atitinkamos valstybės narės išorės sienų, visų pirma su informacija apie:

   a) sienos perėjimo punktą, kuriam yra skirtas konkretus spaudas;

   b) sienos apsaugos pareigūno, kuriam bet kuriuo konkrečiu laikotarpiu buvo skirtas konkretus spaudas, tapatybę;

   c) konkretaus spaudo saugumo kodą bet kuriuo konkrečiu laikotarpiu.

   Visos užklausos apie bendrus atvykimo ir išvykimo spaudus pateikiamos per pirmiau minėtus nacionalinius kontaktinius centrus.

   Be to, nacionaliniai kontaktiniai centrai kitiems kontaktiniams centrams, Tarybos generaliniam sekretoriatui ir Komisijai nedelsdami siunčia informaciją apie su kontaktiniais centrais susijusius pasikeitimus ir pamestus bei pavogtus spaudus.

▼B

V PRIEDAS

A DALIS

Atsisakymo leisti atvykti tvarka pasienyje

1. Atsisakydamas leisti atvykti, kompetentingas sienos apsaugos pareigūnas:

   a) užpildo atsisakymo leisti atvykti standartinį blanką, kaip parodyta B dalyje. Atitinkamas trečiosios šalies pilietis pasirašo blanką ir gauna pasirašyto blanko kopiją. Trečiosios šalies piliečiui atsisakius pasirašyti, sienos apsaugos pareigūnas tokį atsisakymą nurodo blanko dalyje „pastabos“;

   b) pase deda atvykimo spaudą, kryžmai perbrauktą neištrinamu juodu rašalu, ir priešais jį dešinėje pusėje taip pat neištrinamu rašalu parašo raidę (-es), atitinkančią (-as) atsisakymo leisti atvykti priežastį (-is), kurių sąrašas pateiktas pirmiau minėtame atsisakymo leisti atvykti standartiniame blanke;

   c) atitinkamai panaikina arba atšaukia vizas pagal Reglamento (EB) Nr. 810/2009 34 straipsnyje nustatytas sąlygas;

   d) įregistruoja kiekvieną atsisakymą leisti atvykti registre arba įtraukia į sąrašą, nurodydamas atitinkamo trečiosios šalies asmens tapatybę ir pilietybę, nuorodas į dokumentą, leidžiantį trečiosios šalies piliečiui kirsti sieną, ir atsisakymo leisti atvykti priežastį bei datą;

2. Jei trečiosios šalies pilietį, kuriam nebuvo leista atvykti, prie sienos atvežė vežėjas, vietos valdžios institucija:

   a) nurodo vežėjui pasirūpinti trečiosios šalies piliečiu ir nedelsiant vežti jį į trečiąją šalį, iš kurios jis buvo atvežtas, į trečiąją šalį, išdavusią jam dokumentą, leidžiantį kirsti sieną, arba į bet kurią kitą trečiąją šalį, kurioje garantuojama, kad jis bus priimtas, laikantis Šengeno konvencijos 26 straipsnio ir Tarybos direktyvos 2001/51/EB ([1]);

   b) laukiant tolesnio vežimo, imasi atitinkamų priemonių laikydamasi nacionalinės teisės aktų ir atsižvelgdama į vietos aplinkybes, kad būtų užkirstas kelias neteisėtam trečiųjų šalių piliečių, kuriems nebuvo leista atvykti, atvykimui.

3. Jei yra priežasčių atsisakyti leisti trečiosios šalies piliečiui atvykti ir jį suimti, sienos apsaugos pareigūnas susisiekia su valdžios institucijomis, kurios yra kompetentingos spręsti, kokių veiksmų turi būti imamasi pagal nacionalinę teisę.

([1]) 2001 m. birželio 28 d. Tarybos direktyva 2001/51/EB, papildanti Konvencijos dėl 1985 m. birželio 14 d. Šengeno susitarimo įgyvendinimo 26 straipsnio nuostatas (OL L 187, 2001 7 10, p. 45).

▼B

B DALIS

Atsisakymo leisti atvykti kertant sieną standartinis blankas

Valstybės pavadinimas

Valstybės logotipas (įstaigos pavadinimas)

_____

_____ (1)

ATSISAKYMAS LEISTI ATVYKTI KERTANT SIENĄ

_____ (data) _____ (laikas) sienos perėjimo punkte _____

Mums, toliau pasirašiusiesiems, _____ prisistatė:

Pavardė _____ Vardas _____

Gimimo data _____ Gimimo vieta _____ Lytis _____

Pilietybė _____ Gyvenamoji vieta _____

Asmens dokumento rūšis _____ numeris _____

Išduotas (vieta) _____ (data) _____

Vizos numeris _____ rūšis _____ išduota _____

Galioja nuo _____ iki _____

_____ dienų laikotarpiui šiuo pagrindu: _____

Atvykęs (-usi) iš _____ _____ (nurodykite naudojamo transporto rūšį, pvz., skrydžio numerį,), šiuo raštu informuojamas (-a), kad atsisakoma jam/jai leisti atvykti į šią šalį, remiantis *(nurodykite galiojančius nacionalinius teisės aktus)*, dėl šių priežasčių:

☐ A) neturi galiojančio (-ų) kelionės dokumento (-ų)

☐ B) turi netikrą/suklastotą/padirbtą kelionės dokumentą

☐ C) neturi galiojančios vizos ar leidimo gyventi

☐ D) turi netikrą/suklastotą/padirbtą vizą ar leidimą gyventi

☐ E) neturi atitinkamų dokumentų, pateisinančių buvimo tikslą ir sąlygas.

Šis (-ie) dokumentas (-ai) negali būti pateiktas (-i): _____

☐ F) per ankstesnį 180 dienų laikotarpį jau išbuvo 90 dienų Europos Sąjungos valstybių narių teritorijoje

☐ G) neturi pakankamai pragyvenimo lėšų buvimo laikotarpiui ir būdui arba lėšų grįžti į kilmės arba tranzito šalį

☐ H) yra asmuo, kurio atžvilgiu įspėjimas atsisakyti leisti atvykti yra įtrauktas

☐ į SIS

☐ į nacionalinį registrą

☐ I) yra laikomas keliančiu grėsmę vienos ar kelių Europos Sąjungos valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tar ptautiniams santykiams *(kiekviena valstybė privalo pateikti nuorodas į nacionalinius teisės aktus, susijusius su tokiais atsisakymo leisti atvykti atvejais)*.

Pastabos

Sprendimą neleisti atvykti atitinkamas asmuo gali apskųsti nacionalinių teisės aktų nustatyta tvarka. Atitinkamas asmuo gauna šio dokumento kopiją *(kiekviena valstybė privalo pateikti nuorodas į teisę apskųsti reglamentuojančius nacionalinius teisės aktus ir tvarką)*.

Suinteresuotasis asmuo	Už patikrinimą atsakingas pareigūnas

(1) Norvegijai ir Islandijai simbolio pateikti nereikia.

▼B

VI PRIEDAS

Konkrečios taisyklės, skirtos įvairioms sienos rūšims ir įvairioms transporto priemonėms, naudojamoms kertant valstybių narių išorės sienas

1. **Sausumos sienos**

1.1. *Kelių eismo kontrolė*

1.1.1. Siekiant užtikrinti veiksmingą asmenų patikrinimą, kartu užtikrinant saugų ir sklandų kelių eismą, judėjimas per sienos perėjimo punktus yra tinkamai reguliuojamas. Prireikus valstybės narės gali sudaryti dvišalius susitarimus nukreipti eismą srautais ir jį užblokuoti. Apie tai jos informuoja Komisiją pagal 42 straipsnį.

1.1.2. Prie sausumos sienų valstybės narės gali, jei mano, kad tai reikalinga, ir jei leidžia aplinkybės, tam tikruose sienos perėjimo punktuose pagal 10 straipsnį įrengti arba naudoti atskiras juostas.

Valstybių narių kompetentingos institucijos gali bet kada išskirtinėmis aplinkybėmis ir tais atvejais, kai to reikia dėl eismo ir infrastruktūros sąlygų, atsisakyti atskirų juostų.

Valstybės narės gali bendradarbiauti su kaimyninėmis šalimis siekdamos įrengti atskiras juostas išorės sienos perėjimo punktuose.

1.1.3. Paprastai asmenys, keliaujantys transporto priemonėmis, tikrinimo metu gali jose pasilikti. Tačiau, jei to prireikia susiklosčius aplinkybėms, asmenų gali būti paprašyta iš jų išlipti. Nuodugnus patikrinimas vyksta, jei leidžia vietos sąlygos, tam tikslui skirtose vietose. Dėl darbuotojų saugumo, jei įmanoma, tikrina du sienos apsaugos pareigūnai.

1.1.4. Bendri sienos perėjimo punktai

1.1.4.1. Valstybės narės su kaimyninėmis trečiosiomis šalimis gali sudaryti dvišalius susitarimus dėl bendrų sienos perėjimo punktų, kuriuose valstybės narės ir trečiosios šalies sienos apsaugos pareigūnai, laikydamiesi savo nacionalinės teisės, tikrintų paeiliui išvykimą ir atvykimą kitos šalies teritorijoje, steigimo, arba toliau tokių susitarimų laikytis. Bendri sienos perėjimo punktai gali būti valstybės narės teritorijoje arba trečiosios šalies teritorijoje.

1.1.4.2. Bendri sienos perėjimo punktai valstybės narės teritorijoje: i dvišalius susitarimus, kuriais valstybės narės teritorijoje steigiami bendri sienos perėjimo punktai, įtraukiamas leidimas trečiosios šalies sienos apsaugos pareigūnams vykdyti savo užduotis valstybėje narėje, laikantis šių principų:

a) Tarptautinė apsauga: trečiosios šalies piliečiui, prašančiam tarptautinės apsaugos valstybės narės teritorijoje, sudaromos sąlygos pasinaudoti atitinkamos valstybės narės procedūromis, laikantis Sąjungos prieglobsčio *acquis*.

▼B

b) Asmens suėmimas arba turto areštas: jeigu trečiosios šalies sienos apsaugos pareigūnams tampa žinomi faktai, pateisinantys asmens suėmimą, apsaugos asmeniui skyrimą arba turto areštą, jie informuoja valstybės narės valdžios institucijas apie tuos faktus, o valstybės narės valdžios institucijos užtikrina tinkamus vėlesnius veiksmus pagal nacionalinę, Sąjungos ir tarptautinę teisę, neatsižvelgdamos į atitinkamo asmens pilietybę.

c) Į ES teritoriją atvykstantys asmenys, kurie naudojasi laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę: trečiosios šalies sienos apsaugos pareigūnai nekliudo patekti į Sąjungos teritoriją asmenims, kurie naudojasi laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę. Jeigu yra priežasčių, pateisinančių draudimą išvykti iš atitinkamos trečiosios šalies, trečiosios šalies sienos apsaugos pareigūnai informuoja valstybės narės valdžios institucijas apie tas priežastis, o valstybės narės valdžios institucijos užtikrina tinkamus vėlesnius veiksmus pagal nacionalinės, Sąjungos ir tarptautinės teisės aktus.

1.1.4.3. Bendri sienos perėjimo punktai trečiosios šalies teritorijoje: i dvišalius susitarimus, kuriais trečiosios šalies teritorijoje steigiami bendri sienos perėjimo punktai, įtraukiamas leidimas valstybės narės sienos apsaugos pareigūnams vykdyti savo užduotis trečiojoje šalyje. Šiame reglamente laikoma, kad valstybės narės sienos apsaugos pareigūnų atlikti patikrinimai bendrame sienos perėjimo punkte trečiosios šalies teritorijoje yra atitinkamos valstybės narės teritorijoje atlikti patikrinimai. Valstybės narės sienos apsaugos pareigūnai vykdo savo užduotis, laikydamiesi šio reglamento ir šių principų:

a) Tarptautinė apsauga: trečiosios šalies piliečiui, kuris po trečiosios šalies sienos apsaugos pareigūnų atliktos išvykimo kontrolės prašo valstybės narės sienos apsaugos pareigūnų, esančių trečiojoje šalyje, tarptautinės apsaugos, sudaromos sąlygos pasinaudoti atitinkamos valstybės narės procedūromis, laikantis Sąjungos prieglobsčio *acquis*. Trečiosios šalies valdžios institucijos sutinka su atitinkamo asmens perkėlimu į valstybės narės teritoriją.

b) Asmens suėmimas arba turto areštas: jeigu valstybės narės sienos apsaugos pareigūnams tampa žinomi faktai, pateisinantys asmens suėmimą, apsaugos asmeniui skyrimą arba turto areštą, jie veikia laikydamiesi nacionalinės, Sąjungos ir tarptautinės teisės. Trečiosios šalies valdžios institucijos sutinka su atitinkamo asmens arba objekto perkėlimu į valstybės narės teritoriją.

c) Galimybė naudotis IT sistemomis: valstybės narės sienos apsaugos pareigūnai gali naudotis informacinėmis asmens duomenų tvarkymo sistemomis pagal 8 straipsnį. Valstybėms narėms sudaroma galimybė nustatyti technines bei organizacines saugumo priemones, kurių reikalaujama pagal Sąjungos teisę siekiant apsaugoti asmens duomenis nuo netyčinio arba neteisėto sunaikinimo arba netyčinio praradimo, pakeitimo, neteisėto atskleidimo arba gavimo, be kita ko, nuo galimybės, kad juos gautų trečiųjų šalių valdžios institucijos.

1.1.4.4. Prieš sudarydama ar iš dalies keisdama bet kokį dvišalį susitarimą dėl bendrų sienos perėjimo punktų su kaimynine trečiąja šalimi, atitinkama valstybė narė konsultuojasi su Komisija dėl susitarimo suderinamumo su Sąjungos teise. Apie jau esamą dvišalį susitarimą Komisija informuojama ne vėliau kaip 2014 m. sausio 20 d.

▼B

Jei Komisija mano, kad susitarimas yra nesuderinamas su Sąjungos teise, ji apie tai praneša atitinkamai valstybei narei. Valstybė narė imasi visų tinkamų priemonių, kad susitarimas per priimtiną laikotarpį būtų pakeistas taip, kad nustatyti neatitikimai būtų pašalinti.

1.2. *Geležinkelių eismo kontrolė*

1.2.1. Tikrinami traukinių keleiviai ir geležinkelio darbuotojai išorės sienas kertančiuose traukiniuose, įskaitant prekinius ar tuščius traukinius. Valstybės narės gali sudaryti dvišalius arba daugiašalius susitarimus dėl tokių patikrinimų atlikimo būdų pagal 1.1.4 punkte išdėstytus principus. Tokie patikrinimai gali vykti vienu iš šių būdų:

— pirmoje atvykimo arba paskutinėje išvykimo stotyje valstybės narės teritorijoje,

— traukinyje tranzito metu tarp paskutinės išvykimo stoties trečiojoje šalyje ir pirmos atvykimo stoties valstybės narės teritorijoje arba atvirkščiai,

— paskutinėje išvykimo arba pirmoje atvykimo stotyje trečiosios šalies teritorijoje.

1.2.2. Be to, siekiant palengvinti greitųjų keleivinių traukinių eismo srautus, valstybės narės, per kurias driekiasi tokių traukinių iš trečiųjų šalių maršrutas, taip pat gali nuspręsti bendru sutarimu su atitinkamomis trečiosiomis šalimis, pagal 1.1.4 punkte išdėstytus principus, vykdyti asmenų patikrinimus traukiniuose iš trečiųjų šalių vienu iš šių būdų:

— trečiosios šalies stotyse, kur asmenys įlipa į traukinį,

— valstybių narių teritorijose esančiose stotyse, kur asmenys išlipa,

— traukinyje, važiuojančiame tranzitu tarp trečiosios šalies teritorijoje esančių stočių ir valstybių narių teritorijose esančių stočių, su sąlyga, kad tie asmenys lieka traukinyje.

1.2.3. Greitaeigių traukinių iš trečiųjų šalių, kelis kartus sustojančių valstybių narių teritorijoje, atveju, jei geležinkelio transporto vežėjas gali įlaipinti keleivius tik likusiai kelionės daliai valstybių narių teritorijoje, tokiems keleiviams taikomas patikrinimas atvykstant traukinyje arba atvykimo stotyje, išskyrus atvejus, kai tikrinama pagal 1.2.1 punktą ar 1.2.2 punkto pirmą įtrauką.

Asmenims, kurie ketina keliauti traukiniu valstybių narių teritorija tik likusią kelionės dalį, iki traukinio išvykimo aiškiai pranešama, kad kelionės metu arba atvykimo stotyje jiems gali būti taikomas patikrinimas atvykstant.

1.2.4. Keliaujant priešinga kryptimi, traukiniu keliaujantiems asmenims panašia tvarka taikomas patikrinimas išvykstant.

▼B

1.2.5. Siekiant užtikrinti, kad vagonų ertmėse nebūtų slepiami asmenys ar daiktai, kurie turi būti tikrinami pasienyje, sienos apsaugos pareigūnas gali nurodyti, kad jos būtų patikrinamos, jei reikia, padedant traukinio inspektoriui.

1.2.6. Jei yra priežasčių manyti, kad traukinyje slepiasi asmenys, apie kuriuos buvo pranešta ar kurie yra įtariami padarę nusikaltimą, arba nelegaliai atvykti ketinantys trečiųjų šalių piliečiai, sienos apsaugos pareigūnas, jei jis negali veikti pagal nacionalines nuostatas, apie tai praneša valstybėms narėms, į kurių teritoriją arba kurių teritorija važiuoja traukinys.

2. **Oro erdvės sienos**

2.1. *Tikrinimo tvarka tarptautiniuose oro uostuose*

2.1.1. Valstybių narių kompetentingos institucijos užtikrina, kad oro uosto operatorius imtųsi reikiamų priemonių vidaus skrydžių keleivių srautus fiziškai atskirti nuo kitų skrydžių keleivių srautų. Tuo tikslu visuose tarptautiniuose oro uostuose sukuriama tinkama infrastruktūra.

2.1.2. Vieta, kurioje vyksta patikrinimas kertant sieną, nustatoma šia tvarka:

a) keleivių, atskrendančių iš trečiosios šalies ir toliau skrendančių vidaus skrydžiais, patikrinimas atvykstant vyksta atvykimo oro uoste, į kurį atskrendama iš trečiosios šalies. Vidaus skrydžio keleivių, toliau skrendančių į trečiąją šalį (persėdančių keleivių), patikrinimas išvykstant vyksta išvykimo oro uoste, iš kurio išvykstama pastaruoju skrydžiu;

b) skrydžių iš trečiųjų šalių ar į jas, kuriuose nėra persėdančių keleivių, ir skrydžių, kai daugiau nei vieną kartą trumpai nutūpiama valstybių narių oro uostuose, kur nepersėdama į kitą orlaivį:

i) keleivių, vykstančių iš trečiųjų šalių arba į jas, jei prieš tai arba po to keleiviai nepersėdo valstybių narių teritorijoje, patikrinimas atvykstant vyksta atvykimo oro uoste, o patikrinimas išvykstant – išvykimo oro uoste;

ii) keleivių, vykstančių iš trečiųjų šalių arba į jas, kai daugiau nei vieną kartą trumpai nutūpiama valstybių narių teritorijoje, kur nepersėdama į kitą orlaivį (tranzito keleiviai), ir jei keleiviai negali įlipti į orlaivį tai kelionės daliai, kuri vyksta valstybių narių teritorijoje, patikrinimas atvykstant vyksta atvykimo oro uoste, o patikrinimas išvykstant – išvykimo oro uoste;

iii) atvejais, kai aviakompanija skrydžių iš trečiųjų šalių metu, kai daugiau nei vieną kartą trumpai nutūpiama valstybių narių teritorijoje, gali įlaipinti keleivius tik likusiai kelionės daliai šioje teritorijoje, keleivių patikrinimas jiems išvykstant vyksta išvykimo oro uoste, o patikrinimas jiems atvykstant– atvykimo oro uoste.

Keleiviai, kurie šių trumpų nutūpimų metu jau yra lėktuve ir nėra įlipę valstybių narių teritorijoje, tikrinami pagal ii papunktį. Atvirkštinė tvarka šios kategorijos skrydžiams taikoma tuomet, kai paskirties šalis yra trečioji šalis.

▼B

2.1.3. Paprastai patikrinimai kertant sieną nevyksta orlaivyje arba prie registracijos vartų, išskyrus atvejus, kai tai pateisinama, remiantis pavojų, susijusių su vidaus saugumu ir nelegalia imigracija, įvertinimu. Siekdamos užtikrinti, kad oro uostuose, kuriuose yra nustatyti sienos perėjimo punktai, asmenys būtų tikrinami pagal 7–14 straipsniuose nustatytas taisykles, valstybės narės užtikrina, kad oro uosto administracija imtųsi reikiamų priemonių, kad keleivių srautas būtų nukreipiamas į patikrinimui skirtas vietas.

Valstybės narės užtikrina, kad oro uosto operatorius imtųsi reikiamų priemonių, kad leidimo neturintys asmenys negalėtų įeiti į uždaras zonas, pavyzdžiui, tranzito zoną, ir iš jų išeiti. Tranzito zonoje paprastai netikrinama, išskyrus atvejus, kai tai pateisinama, remiantis pavojų, susijusių su vidaus saugumu ir nelegalia imigracija, įvertinimu; visų pirma šioje zonoje gali būti tikrinami asmenys, kuriems taikomas oro uosto tranzito vizos reikalavimas, siekiant patikrinti, ar jie tokią vizą turi.

2.1.4. Tais atvejais, kai dėl *force majeure* ar gresiančio pavojaus arba valdžios institucijų nurodymu iš trečiosios šalies skrendantis orlaivis turi nutūpti nutūpimo aikštelėje, kurioje nėra sienos perėjimo punkto, tas orlaivis gali tęsti skrydį tik gavęs sienos apsaugos pareigūnų ir muitinės leidimą. Ta pati nuostata taikoma iš trečiosios šalies skrendantiems orlaiviams, nutūpiantiems be leidimo. Visais atvejais tokių orlaivių keleiviai tikrinami taikant 7–14 straipsnius.

2.2. *Tikrinimo tvarka aerodromuose*

2.2.1. Užtikrinama, kad asmenys pagal 7–14 straipsniuose nustatytas taisykles taip pat būtų tikrinami oro uostuose, kurie neturi tarptautinio oro uosto statuso pagal atitinkamus nacionalinės teisės aktus („aerodromuose“), tačiau iš kurių leidžiama vykdyti skrydžius iš trečiųjų šalių ar į jas.

2.2.2. Nukrypstant nuo 2.1.1 punkto, aerodromuose nebūtina imtis atitinkamų priemonių siekiant užtikrinti, kad vidaus ir kitų skrydžių keleivių srautai būtų fiziškai atskiriami, nepažeidžiant Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 300/2008 ([1]). Be to, kai eismas yra nedidelis, sienos apsaugos pareigūnams nebūtina visą laiką juose būti, jei yra garantuojama, kad reikalingas personalas gali atvykti tinkamu laiku.

2.2.3. Kai nėra užtikrinta, kad sienos apsaugos pareigūnai nuolat yra aerodrome, šio aerodromo vadovas sienos apsaugos pareigūnams atitinkamai praneša apie orlaivių, skrendančių iš trečiųjų šalių arba į jas, atvykimą ir išvykimą.

2.3. *Privačiais skydžiais skrendančių asmenų tikrinimas*

2.3.1. Privačių skrydžių iš trečiųjų šalių ar į jas atvejais lėktuvo vadas, dar lėktuvui nepakilus, nusiunčia paskirties valstybės narės ir tam tikrais atvejais pirmo atvykimo valstybės narės sienos apsaugos pareigūnams bendrą deklaraciją, kurią, *inter alia*, sudaro skrydžio planas pagal Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos 2 priedą ir informacija apie keleivių tapatybę.

([1]) 2008 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 300/2008 dėl civilinės aviacijos saugumo bendrųjų taisyklių ir panaikinantis Reglamentą (EB) Nr. 2320/2002 (OL L 97, 2008 4 9, p. 72).

▼B

2.3.2. Kai privataus skrydžio iš trečiosios šalies į kurią nors valstybę narę metu trumpai nutupiama kitų valstybių narių teritorijose, atvykimo valstybės narės kompetentingos institucijos atlieka patikrinimą pasienyje ir uždeda atvykimo spaudą 2.3.1 punkte nurodytoje bendroje deklaracijoje.

2.3.3. Kai nėra tiksliai žinoma, ar skrydis yra tik iš valstybių narių teritorijų arba tik į jas nenutūpiant trečiosios šalies teritorijoje, kompetentingos institucijos tikrina asmenis oro uostuose ir aerodromuose pagal 2.1–2.2 punktus.

2.3.4. Sklandytuvų, labai lengvų orlaivių, sraigtasparnių, nedidelių gabaritų lėktuvų, galinčių skristi tik nedideliu atstumu, ir dirižablių atvykimo ir išvykimo tvarka nustatoma pagal nacionalinius teisės aktus ir, kai taikoma, pagal dvišalius susitarimus.

3. **Jūrų siena**

3.1. *Bendra jūrų eismo kontrolės tvarka*

3.1.1. Laivai tikrinami atvykimo arba išvykimo uoste, arba tam tikslui skirtoje vietoje, esančioje prie pat laivo, arba teritoriniuose vandenyse esančiame laive, kaip nustatyta Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijoje. Valstybės narės gali sudaryti susitarimus, pagal kuriuos patikrinimus taip pat galima atlikti trečiosios šalies teritorijoje laivui plaukiant arba laivui atvykus arba išvykus pagal principus, išdėstytus 1.1.4 punkte.

3.1.2. Kapitonas, laivo savininko atstovas arba kitas asmuo, tinkamai įgaliotas kapitono arba kitu atitinkamai valdžios institucijai priimtinu būdu (abiem atvejais toliau – kapitonas) sudaro įgulos ir visų keleivių sąrašą, į kurį įtraukia informaciją, kurios reikalaujama Konvencijos dėl tarptautinės jūrų laivybos sąlygų palengvinimo (FAL konvencijos) 5 formoje (įgulos sąrašas) ir 6 formoje (keleivių sąrašas), ir, jei taikoma, vizų arba leidimų gyventi numerius:

— ne vėliau kaip prieš dvidešimt keturias valandas prieš atvykimą į uostą arba

— jeigu reisas trunka trumpiau nei dvidešimt keturias valandas, ne vėliau kaip prieš pat laivui išplaukiant iš ankstesniojo uosto, arba

— jei paskirties uostas nežinomas arba pasikeičia reiso metu – iškart, kai gaunama ši informacija.

Kapitonas pateikia sąrašą (-us) sienos apsaugos pareigūnams arba, jei tai numatyta nacionalinėje teisėje – kitoms atitinkamoms valdžios institucijoms, kurios nedelsdamos sąrašą (-us) perduoda sienos apsaugos pareigūnams.

3.1.3. Sienos apsaugos pareigūnai arba 3.1.2 punkte nurodytos valdžios institucijos grąžina gavimo patvirtinimą (pasirašytą sąrašo (-ų) kopiją arba elektroninį gavimo patvirtinimą) kapitonui, kuris paprašytas jį pateikia laivui stovint uoste.

3.1.4. Kapitonas nedelsdamas praneša kompetentingoms valdžios institucijoms apie bet kokius įgulos sudėties ir keleivių skaičiaus pasikeitimus.

Be to, kapitonas kompetentingoms valdžios institucijoms nedelsdamas per 3.1.2 punkte nurodytą laikotarpį praneša apie bilieto neturinčių keleivių buvimą laive. Tačiau atsakomybė už bilieto neturinčius keleivius tenka kapitonui.

▼B

Nukrypstant nuo 5 ir 8 straipsnių, sistemiški laive esančių asmenų patikrinimai kertant sieną nevykdomi. Vis dėlto sienos apsaugos pareigūnai tikrina laivą ir laive esančius asmenis, tik kai tai pateisinama atsižvelgiant į rizikos, susijusios su vidaus saugumu ir nelegalia imigracija, įvertinimą.

3.1.5. Kapitonas tinkamu laiku ir pagal atitinkamame uoste galiojančias taisykles kompetentingai valdžios institucijai praneša apie laivo išvykimą.

3.2. *Konkreti tam tikrų laivybos rūšių tikrinimo tvarka*

K r u i z i n i a i l a i v a i

3.2.1. Kruizinio laivo kapitonas kompetentingai valdžios institucijai nusiunčia kruizo maršrutą ir programą, kai tik jie yra nustatomi ir ne vėliau kaip per 3.1.2 punkte nustatytą laikotarpį.

3.2.2. Jei kruizinio laivo maršrutas apima tik valstybių narių teritorijose esančius uostus, nukrypstant nuo 4 ir 8 straipsnių, patikrinimai kertant sieną nevykdomi, ir kruizinis laivas gali plaukti į uostus, kuriuose nėra sienos perėjimo punktų.

Vis dėlto tų laivų įgula ir keleiviai tikrinami, tik kai tai pateisinama atsižvelgiant į rizikos, susijusios su vidaus saugumu ir nelegalia imigracija, įvertinimą.

3.2.3. Jei kruizinio laivo maršrutas apima ir valstybių narių teritorijose esančius uostus, ir trečiosiose šalyse esančius uostus, nukrypstant nuo 8 straipsnio, patikrinimai kertant sieną vyksta taip:

a) jei kruizinis laivas atplaukia iš trečiojoje šalyje esančio uosto ir pirmą kartą įplaukia į valstybės narės teritorijoje esantį uostą, įgulai ir keleiviams taikomas patikrinimas atvykstant, remiantis įgulos ir keleivių vardiniais sąrašais, kaip nurodyta 3.1.2 punkte.

Išlipantiems į krantą keleiviams taikomas patikrinimas atvykstant pagal 8 straipsnį, išskyrus atvejus, kai pavojų, susijusių su vidaus saugumu ir nelegalia imigracija, įvertinimas rodo, kad tokio patikrinimo nereikia;

b) jei kruizinis laivas atplaukia iš trečiojoje šalyje esančio uosto ir vėl įplaukia į valstybės narės teritorijoje esantį uostą, įgulai ir keleiviams taikomas patikrinimas atvykstant, remiantis įgulos ir keleivių vardiniais sąrašais, kaip nurodyta 3.1.2 punkte, tiek, kiek tokie sąrašai buvo pakeisti, kai kruizinis laivas įplaukė į ankstesnį uostą, esantį valstybės narės teritorijoje.

Išlipantiems į krantą keleiviams taikomas patikrinimas atvykstant pagal 8 straipsnį, išskyrus atvejus, kai pavojų, susijusių su vidaus saugumu ir nelegalia imigracija, įvertinimas rodo, kad tokio patikrinimo nereikia;

c) jei kruizinis laivas atplaukia iš valstybėje narėje esančio uosto ir į tokį uostą įplaukia, išlipantiems į krantą keleiviams taikomas patikrinimas atvykstant pagal 8 straipsnį, jei to reikia, įvertinus su vidaus saugumu ir nelegalia imigracija susijusius pavojus;

▼B

d) jei kruizinis laivas išplaukia iš valstybėje narėje esančio uosto į trečiojoje šalyje esantį uostą, įgulai ir keleiviams taikomas patikrinimas išvykstant, remiantis įgulos ir keleivių vardiniais sąrašais.

Jei to reikia, įvertinus su vidaus saugumu ir nelegalia imigracija susijusius pavojus, įlipantiems keleiviams taikomas patikrinimas išvykstant pagal 8 straipsnį;

e) jei kruizinis laivas plaukia iš valstybėje narėje esančio uosto į tokį pat uostą, patikrinimas išvykstant nevykdomas.

Vis dėlto tų laivų įgula ir keleiviai tikrinami, tik kai tai pateisinama atsižvelgiant į rizikos, susijusios su vidaus saugumu ir nelegalia imigracija, įvertinimą.

Plaukiojimas pramoginiais laivais

3.2.4. Nukrypstant nuo 5 ir 8 straipsnių, asmenys, esantys pramoginiuose laivuose, atvykstančiuose iš valstybėje narėje esančio uosto ar į tokį uostą vykstantys, kertant sieną netikrinami ir gali atvykti į uostą, kuriame nėra sienos perėjimo punkto.

Tačiau atsižvelgiant į nelegalios imigracijos pavojų įvertinimą, ypač tais atvejais, kai prie pat atitinkamos valstybės narės teritorijos eina trečiosios šalies kranto linija, atliekami tokių asmenų patikrinimai ir (arba) fizinė pramoginių laivų apžiūra.

3.2.5. Nukrypstant nuo 5 straipsnio, iš trečiosios šalies atvykstantis pramoginis laivas gali išimties tvarka įplaukti į uostą, kuriame nėra sienos perėjimo punkto. Tokiais atvejais laive esantys asmenys informuoja uosto administraciją, kad jiems būtų leista atvykti į uostą. Uosto administracija susisiekia su artimiausio uosto, kuriame yra nustatytas sienos perėjimo punktas, administracija, kad praneštų apie laivo atvykimą. Apie keleivius deklaruojama pateikiant uosto administracijai laive esančių asmenų sąrašą. Šis sąrašas pateikiamas sienos apsaugos pareigūnams ne vėliau kaip atplaukus į uostą.

Taip pat, jei dėl *force majeure*, iš trečiosios šalies atvykstantis pramoginis laivas turi įplaukti į uostą, kuriame nėra nustatyto sienos perėjimo punkto, uosto administracija susisiekia su artimiausio uosto, kuriame yra nustatytas sienos perėjimo punktas, administracija, kad praneštų apie laivo buvimą.

3.2.6. Atliekant šiuos patikrinimus, įteikiamas dokumentas, kuriame nurodomos visos laivo techninės charakteristikos ir laive esančių asmenų sąrašas. Šio dokumento kopijos pateikiamos atvykimo ir išvykimo uostų administracijoms. Tol, kol laivas yra vienos iš valstybių narių teritoriniuose vandenyse, šio dokumento kopija saugoma kartu su laivo dokumentais.

Pakrančių žvejyba

3.2.7. Nukrypstant nuo 5 ir 8 straipsnių, pakrančių žvejybos laivų įgulos, kiekvieną dieną arba per 36 valandas grįžtančios į registracijos uostą arba bet kurį kitą valstybių narių teritorijose esantį uostą, neįplaukdamos į trečiosios šalies teritorijoje esantį uostą, sistemingai netikrinamos. Vis dėlto, nustatant, kaip dažnai reikia tikrinti, atsižvelgiama į nelegalios imigracijos pavojų įvertinimą, ypač tais atvejais, kai prie pat atitinkamos valstybės narės teritorijos eina trečiosios šalies kranto linija. Asmenų patikrinimai ir (arba) laivo fizinė apžiūra atliekami atsižvelgiant į tuos pavojus.

▼B

3.2.8. Pakrančių žvejybos laivų, neįregistruotų kurios nors valstybės narės teritorijoje esančiame uoste, įgulos tikrinamos pagal jūrininkams taikomas nuostatas.

Susisiekimas keltais

3.2.9. Su trečiosiose šalyse esančiais uostais susisiekiančiuose keltuose vykdomas juose esančių asmenų patikrinimas. Taikomos šios taisyklės:

a) jei įmanoma, valstybės narės įrengia atskiras juostas pagal 10 straipsnį;

b) pėstieji keleiviai tikrinami individualiai;

c) transporto priemonėse esantys asmenys tikrinami jiems neišlipant iš transporto priemonės;

d) kelto keleiviai, keliaujantys autobusu, laikomi pėsčiaisiais keleiviai. Šie keleiviai tikrinami išlipę iš autobuso;

e) krovinių transporto priemonių vairuotojai ir lydintieji asmenys tikrinami jiems neišlipant iš transporto priemonės. Šis patikrinimas iš esmės organizuojamas atskirai nuo kitų keleivių patikrinimų;

f) kad patikrinimai vyktų greitai, turi būti pakankamas vartų skaičius;

g) siekiant nustatyti, ar nėra nelegalių imigrantų, visų pirma atliekamos keleivių naudojamų transporto priemonių ir, kai tinka, transporto priemonėje esančių krovinių ir kitų prekių atsitiktinės apžiūros;

h) su kelto įgulos nariais elgiamasi taip pat kaip su komercinių laivų įgulų nariais;

i) 3.1.2 punktas (prievolė pateikti keleivių ir įgulos sąrašus) netaikomas. Jeigu laive esančių asmenų sąrašas turi būti parengtas pagal Tarybos direktyvą 98/41/EB dėl įplaukiančiuose į ir išplaukiančiuose iš Bendrijos valstybių narių uostų keleiviniuose laivuose esančių asmenų registracijos ([1]), kapitonas to sąrašo kopiją nusiunčia atvykimo uosto, esančio valstybių narių teritorijoje, kompetentingai valdžios institucijai ne vėliau kaip trisdešimt minučių po laivo išvykimo iš trečiosios šalies uosto.

3.2.10. Jeigu į keltą, atvykstantį iš trečiosios šalies ir sustojantį valstybių narių teritorijoje daugiau nei vieną kartą, keleiviai įlipa tik likusiai kelionės daliai šioje teritorijoje, tų keleivių patikrinimas, jiems išvykstant, turi vykti išvykimo uoste, o patikrinimas jiems atvykstant – atvykimo uoste.

Asmenys, kurie šių tarpinių sustojimų metu jau yra kelte ir nėra įlipę į jį valstybių narių teritorijoje, tikrinami atvykimo uoste. Atvirkštinė tvarka taikoma tuomet, kai kelionės tikslo šalis yra trečioji šalis.

([1]) 1998 m. birželio 18 d. Tarybos direktyva 98/41/EB dėl įplaukiančiuose į ir išplaukiančiuose iš Bendrijos valstybių narių uostų keleiviniuose laivuose esančių asmenų registracijos (OL L 188, 1998 7 2, p. 35).

▼B

Krovinių vežimas tarp valstybių narių

3.2.11. Nukrypstant nuo 8 straipsnio, patikrinimai kertant sieną vežant krovinius tarp dviejų arba daugiau uostų, esančių valstybių narių teritorijoje, neįplaukiant į jokius uostus, esančius už valstybių narių teritorijos ribų, ir vežant prekes neatliekami.

Vis dėlto tų laivų įgula ir keleiviai tikrinami, tik kai tai pateisinama atsižvelgiant į rizikos, susijusios su vidaus saugumu ir nelegalia imigracija, įvertinimą.

4. **Laivyba vidaus vandenų keliais**

4.1. „Laivyba vidaus vandenų keliais, susijusi su išorės sienos kirtimu“ apima visų rūšių valčių ir laivų, plaukiojančių upėmis, kanalais ir ežerais, naudojimą verslo ar pramogų tikslais.

4.2. Verslo tikslais naudojamų laivų atveju kapitonas ir laive dirbantys asmenys, įrašyti į įgulos narių sąrašą, bei šių asmenų šeimos nariai, gyvenantys laive, laikomi įgulos nariais arba jiems lygiaverčiais asmenimis.

4.3. Laivybos vidaus vandenų keliais kontrolei *mutatis mutandis* taikomos atitinkamos 3.1–3.2 punktų nuostatos.

▼B

VII PRIEDAS

Specialios nuostatos dėl tam tikrų kategorijų asmenų

1. **Valstybių vadovai**

Nukrypstant nuo 6 ir 8–14 straipsnių, valstybių vadovai ir jų delegacijos nariai, apie kurių atvykimą ir išvykimą sienos apsaugos pareigūnams buvo oficialiai pranešta diplomatiniais kanalais, pasienyje gali būti netikrinami.

2. **Orlaivių pilotai ir kiti įgulos nariai**

2.1. Nukrypstant nuo 6 straipsnio, asmenys, turintys piloto licenciją arba įgulos nario pažymėjimą, kaip numatyta 1944 m. gruodžio 7 d. Civilinės aviacijos konvencijos 9 priede, eidami tarnybines pareigas ir remdamiesi tais dokumentais, gali:

a) įlipti ir išlipti valstybės narės teritorijoje esančiame oro uoste, kuriame trumpam nutūpiama, arba atvykimo oro uoste;

b) atvykti į valstybės narės teritorijoje esančio oro uosto, kuriame trumpam nutūpiama, arba atvykimo oro uosto savivaldybės teritoriją;

c) transporto priemonėmis vykti į valstybės narės teritorijoje esantį oro uostą, kad galėtų įlipti į orlaivį, išskrendantį iš to paties oro uosto.

Visais kitais atvejais įvykdomi 6 straipsnio 1 dalyje numatyti reikalavimai.

2.2. Orlaivių įgulų nariai tikrinami pagal 7–14 straipsnius. Jei tik įmanoma, pirmiausia tikrinamos orlaivių įgulos. Konkrečiau jos patikrinamos prieš tikrinant keleivius arba specialiose tam tikslui skirtose vietose. Nukrypstant nuo 8 straipsnio įguloms, kurias už sienos kontrolę atsakingi darbuotojai pažįsta eidami savo pareigas, gali būti taikomi tik atsitiktiniai patikrinimai.

3. **Jūrininkai**

Nukrypstant nuo 5 ir 8 straipsnių, valstybės narės gali leisti jūrininkams, turintiems jūrininkų asmens pažymėjimus, išduotus pagal Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvenciją dėl jūreivių nacionalinių asmens pažymėjimų Nr. 108 (1958) arba Nr. 185 (2003), Konvenciją dėl tarptautinės jūrų laivybos sąlygų lengvinimo (toliau – FAL konvencija) ir atitinkamą nacionalinę teisę, atvykti į valstybių narių teritoriją išlipant į krantą, kad būtų uosto, į kurį atplaukia jų laivai, arba gretimų savivaldybių teritorijoje, arba išvykti iš valstybių narių teritorijos grįžtant į savo laivus, neprisistatant sienos perėjimo punkte, jeigu jie įtraukti į laivo, kuriam priklauso, įgulos sąrašą, kuris buvo iš anksto pateiktas patikrinti kompetentingoms valdžios institucijoms.

Tačiau remiantis rizikos, susijusios su vidaus saugumu ir nelegalia imigracija, įvertinimu, prieš jūrininkams išlipant į krantą juos pagal 8 straipsnį tikrina sienos apsaugos pareigūnai.

▼B

4. **Diplomatinių, pareiginių arba tarnybinių pasų turėtojai ir tarptautinių organizacijų nariai**

4.1. Trečiųjų šalių arba jų vyriausybių, kurias pripažįsta valstybės narės, išduotų diplomatinių, pareiginių arba tarnybinių pasų turėtojams, taip pat 4.4 punkte išvardytų tarptautinių organizacijų išduotų dokumentų turėtojams, keliaujantiems tarnybos reikalais, atsižvelgiant į jų turimas specialias privilegijas ar imunitetus, sienos perėjimo punktuose gali būti suteikta pirmenybė prieš kitus keleivius, nors tam tikrais atvejais minėtiems turėtojams taikomas vizos reikalavimas.

Nukrypstant nuo 6 straipsnio 1 dalies c punkto, iš šiuos dokumentus turinčių asmenų nereikalaujama įrodyti, kad jie turi pakankamai pragyvenimo lėšų.

4.2. Jei prie išorės sienos prisistatantis asmuo remiasi privilegijomis, imunitetais ir lengvatomis, sienos apsaugos pareigūnas gali pareikalauti, kad jis įrodytų šį statusą pateikdamas atitinkamus dokumentus, visų pirma akredituojančios valstybės išduotus pažymėjimus ar diplomatinį pasą, arba kitais būdais. Jei kyla abejonių, sienos apsaugos pareigūnas skubos atveju gali tiesiogiai kreiptis į užsienio reikalų ministeriją.

4.3. Akredituoti diplomatinių ir konsulinių atstovybių darbuotojai bei jų šeimos nariai į valstybių narių teritorijas gali atvykti pateikdami 20 straipsnio 2 dalyje nurodytą kortelę ir dokumentą, leidžiantį jiems kirsti valstybės sieną. Be to, nukrypstant nuo 14 straipsnio, sienos apsaugos pareigūnai negali atsisakyti leisti diplomatinių, pareiginių arba tarnybinių pasų turėtojams atvykti į valstybių narių teritoriją prieš tai nepasikonsultavę su atitinkamomis nacionalinėmis valdžios institucijomis. Ši nuostata taikoma ir tais atvejais, kai į SIS dėl šio asmens yra įtrauktas įspėjimas.

4.4. 4.1 punkte nurodytais tikslais tarptautinių organizacijų išduodami dokumentai visų pirma yra šie:

— Jungtinių Tautų Organizacijos *laissez passer*, išduoti Jungtinių Tautų ir jai pavaldžių agentūrų darbuotojams pagal 1947 m. lapkričio 21 d. Niujorke Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos priimtą Konvenciją dėl specializuotų agentūrų privilegijų ir imunitetų,

— Europos Sąjungos (ES) *laissez passer*,

— Europos atominės energijos bendrijos (Euratomo) *laissez passer*,

— Europos Tarybos generalinio sekretoriaus išduotas teisėtumo pažymėjimas,

— dokumentai, išduoti pagal Šiaurės Atlanto Sutarties Šalių susitarimo dėl jų karinių pajėgų statuso III straipsnio 2 dalį (karinis asmens tapatybę patvirtinantis dokumentas, pateikiamas kartu su siuntimu į komandiruotę, kelionės pažyma arba asmeniniu ar kolektyviniu judėjimo įsakymu) ir dokumentai, išduoti remiantis „Partnerystės taikos labui“ programa.

5. **Abipus sienos dirbantys asmenys**

5.1. Abipus sienos dirbančių asmenų tikrinimo tvarką reglamentuoja bendrosios sienos kontrolės taisyklės, visų pirma 8 ir 14 straipsnių nuostatos.

▼B

5.2. Nukrypstant nuo 8 straipsnio, abipus sienos dirbantiems asmenims, kuriuos gerai pažįsta sienos apsaugos pareigūnai dėl to, kad jie dažnai tame pačiame sienos perėjimo punkte kerta sieną, ir dėl kurių, remiantis pirminiu patikrinimu, nėra įspėjimo SIS arba nacionalinių duomenų rinkmenose, taikomi tik atsitiktiniai patikrinimai siekiant įsitikinti, kad jie turi galiojantį dokumentą, leidžiantį jiems kirsti sieną, ir atitinka būtinas atvykimo sąlygas. Be įspėjimo ir nereguliariai šie asmenys kartais nuodugniai patikrinami.

5.3. 5.2 punkto nuostatos gali būti taikomos ir kitoms reguliariai į darbą anapus sienos vykstančių asmenų kategorijoms.

6. **Nepilnamečiai**

6.1. Sienos apsaugos pareigūnai ypatingą dėmesį atkreipia į nepilnamečius, kurie keliauja lydimi ar nelydimi suaugusiųjų. Išorės sieną kertančių nepilnamečių patikrinimai atvykstant ir išvykstant yra tokie patys, kaip ir suaugusiųjų, kaip numatyta šiame reglamente.

6.2. Jei nepilnamečius lydi suaugusieji, sienos apsaugos pareigūnas patikrina, ar nepilnamečius lydintys asmenys turi tėvų globos teises juos globoti, ypač tais atvejais, kai nepilnamečius lydi tik vienas suaugęs asmuo ir yra rimtų priežasčių įtarti, kad jie galėjo būti neteisėtai atskirti nuo asmens (-ų), kuris (-ie) turi teisėtas tėvų globos teises juos globoti. Pastaruoju atveju sienos apsaugos pareigūnas atlieka tolesnį tyrimą siekdamas nustatyti, ar pateiktoje informacijoje nėra neatitikimų ar prieštaravimų.

6.3. Nepilnamečiams keliaujant nelydimiems, sienos apsaugos pareigūnai, nuodugniai patikrindami kelionės dokumentus ir patvirtinančiuosius dokumentus, užtikrina, kad nepilnamečiai neišvyktų iš teritorijos prieš asmens (-ų), turinčio (-ių) tėvų globos teises juos globoti, norą.

6.4. Valstybės narės paskiria nacionalinius kontaktinius centrus, teikiančius konsultacijas nepilnamečių klausimais, ir praneša apie juos Komisijai. Komisija šių nacionalinių kontaktinių centrų sąrašą pateikia valstybėms narėms.

6.5. Jeigu yra abejonių dėl 6.1, 6.2 ir 6.3 punktuose įvardytų aplinkybių, sienos apsaugos pareigūnai naudojasi nacionalinių kontaktinių centrų, teikiančių konsultacijas nepilnamečių klausimais, sąrašu.

7. **Gelbėjimo tarnybos, policija, ugniagesių komandos ir sienos apsaugos pareigūnai**

Gelbėjimo tarnybų, policijos ir ugniagesių komandų darbuotojų, veikiančių ekstremaliųjų situacijų atveju, atvykimą ir išvykimą, taip pat sienos apsaugos pareigūnų, kertančių sieną profesinių užduočių vykdymo tikslais, darbą reglamentuojanti tvarka nustatoma nacionalinėje teisėje. Valstybės narės gali sudaryti su trečiosiomis šalimis dvišalius susitarimus dėl tų kategorijų asmenų atvykimo ir išvykimo tvarkos. Šia tvarka ir dvišaliais susitarimais gali būti nustatyta nuostatų, kuriomis leidžiama nukrypti nuo 5, 6 ir 8 straipsnių.

8. **Jūroje esančiuose įrenginiuose dirbantys darbuotojai**

Nukrypstant nuo 5 ir 8 straipsnių, jūroje esančiuose įrenginiuose dirbantys darbuotojai reguliariai grįžtantys jūra arba oru į valstybių narių teritoriją nepabuvę trečiosios šalies teritorijoje, sistemiškai netikrinami.

Vis dėlto, nustatant, kaip dažnai reikia tikrinti, atsižvelgiama į nelegalios imigracijos rizikos įvertinimą, ypač tais atvejais, kai prie pat jūroje esančios darbo vietos eina trečiosios šalies kranto linija.

▼B

VIII PRIEDAS

Valstybės pavadinimas

Valstybės logotipas ..... (įstaigos pavadinimas)

_____

_____ (1)

ĮRODYMŲ DĖL TRUMPALAIKIO BUVIMO TRUKMĖS SĄLYGŲ LAIKYMOSI PATVIRTINIMAS, JEI KELIONĖS DOKUMENTE NĖRA ATVYKIMO ARBA IŠVYKIMO SPAUDO

(Data)_____(laikas)_____(vieta) _____

Mums, toliau pasirašiusiesiems,_____ prisistatė:

Pavardė _____ Vardas _____

Gimimo data _____ Gimimo vieta _____ Lytis _____

Pilietybė_____ Gyvenamoji vieta _____

Kelionės dokumentas _____ numeris_____

Išduotas (vieta) _____(data) _____

Vizos numeris _____ (jei taikoma) išduota_____

_____ dienų laikotarpiui, šiuo pagrindu: _____

Atsižvelgiant į šio asmens pateiktus įrodymus, susijusius su jo (jos) buvimo valstybių narių teritorijoje trukme, laikoma, kad asmuo į valstybės narės _____ teritoriją atvyko arba išvyko (data) _____
(vieta) _____ per _____ sienos perėjimo punktą

Pasirašiusios institucijos duomenys pasiteiravimui:

Tel. _____

Faks. _____

El. paštas:_____

Suinteresuotasis asmuo gauna šio dokumento kopiją.

Suinteresuotasis asmuo	Atsakingas pareigūnas + antspaudas

(1) Norvegijai ir Islandijai simbolio pateikti nereikia.

▼B

IX PRIEDAS

Panaikinamas reglamentas ir jo vėlesnių pakeitimų sąrašas

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 562/2006 (OL L 105, 2006 4 13, p. 1)	
Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 296/2008 (OL L 97, 2008 4 9, p. 60)	
Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 81/2009 (OL L 35, 2009 2 4, p. 56)	
Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 810/2009 (OL L 243, 2009 9 15, p. 1)	Tik 55 straipsnis
Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 265/2010 (OL L 85, 2010 3 31, p. 1)	Tik 2 straipsnis
2011 m. Stojimo akto V priedo 9 punktas	
Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EU) Nr. 610/2013 (OL L 182, 2013 6 29, p. 1)	Tik 1 straipsnis
Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EU) Nr. 1051/2013 (OL L 295, 2013 11 6, p. 1)	

▼B

X PRIEDAS

Atitikties lentelė

Reglamentas (EB) Nr. 562/2006	Šis reglamentas
1 straipsnis	1 straipsnis
2 straipsnio įžanginė frazė	2 straipsnio įžanginė frazė
2 straipsnio 1–8 punktai	2 straipsnio 1–8 punktai
2 straipsnio 8a punktas	2 straipsnio 9 punktas
2 straipsnio 9 punktas	2 straipsnio 10 punktas
2 straipsnio 10 punktas	2 straipsnio 11 punktas
2 straipsnio 11 punktas	2 straipsnio 12 punktas
2 straipsnio 12 punktas	2 straipsnio 13 punktas
2 straipsnio 13 punktas	2 straipsnio 14 punktas
2 straipsnio 14 punktas	2 straipsnio 15 punktas
2 straipsnio 15 punktas	2 straipsnio 16 punktas
2 straipsnio 16 punktas	2 straipsnio 17 punktas
2 straipsnio 17 punktas	2 straipsnio 18 punktas
2 straipsnio 18 punktas	2 straipsnio 19 punktas
2 straipsnio 18a punktas	2 straipsnio 20 punktas
2 straipsnio 19 punktas	2 straipsnio 21 punktas
3 straipsnis	3 straipsnis
3a straipsnis	4 straipsnis
4 straipsnis	5 straipsnis
5 straipsnio 1 dalis	6 straipsnio 1 dalis
5 straipsnio 1a dalis	6 straipsnio 2 dalis
5 straipsnio 2 dalis	6 straipsnio 3 dalis
5 straipsnio 3 dalis	6 straipsnio 4 dalis
5 straipsnio 4 dalis	6 straipsnio 5 dalis
6 straipsnis	7 straipsnis
7 straipsnio 1 ir 2 dalys	8 straipsnio 1 ir 2 dalys
7 straipsnio 3 dalies a punktas	8 straipsnio 3 dalies a punktas

▼B

Reglamentas (EB) Nr. 562/2006	Šis reglamentas
7 straipsnio 3 dalies aa punktas	8 straipsnio 3 dalies b punktas
7 straipsnio 3 dalies ab punktas	8 straipsnio 3 dalies c punktas
7 straipsnio 3 dalies ac punktas	8 straipsnio 3 dalies d punktas
7 straipsnio 3 dalies ad punktas	8 straipsnio 3 dalies e punktas
7 straipsnio 3 dalies ae punktas	8 straipsnio 3 dalies f punktas
7 straipsnio 3 dalies b punktas	8 straipsnio 3 dalies g punktas
7 straipsnio 3 dalies c punktas	8 straipsnio 3 dalies h punktas
7 straipsnio 3 dalies d punktas	8 straipsnio 3 dalies i punktas
8 straipsnis	9 straipsnis
9 straipsnio 1 dalis	10 straipsnio 1 dalis
9 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a punktas	10 straipsnio 2 dalies pirma ir antra pastraipos
9 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos b punktas	10 straipsnio 2 dalies trečia pastraipa
9 straipsnio 2 dalies antra pastraipa	10 straipsnio 2 dalies ketvirta pastraipa
9 straipsnio 2 dalies trečia pastraipa	10 straipsnio 2 dalies penkta pastraipa
9 straipsnio 3 ir 4 dalys	10 straipsnio 3 ir 4 dalys
10 straipsnio 1–5 dalys	11 straipsnio 1–5 dalys
10 straipsnio 6 dalis	—
11 straipsnis	12 straipsnis
12 straipsnis	13 straipsnis
13 straipsnis	14 straipsnis
14 straipsnis	15 straipsnis
15 straipsnis	16 straipsnis
16 straipsnis	17 straipsnis
17 straipsnis	18 straipsnis
18 straipsnis	19 straipsnis
19 straipsnis	20 straipsnis
19a straipsnis (IV skyrius)	—
19a straipsnis (IVa skyrius)	21 straipsnis

▼B

Reglamentas (EB) Nr. 562/2006	Šis reglamentas
20 straipsnis	22 straipsnis
21 straipsnis	23 straipsnis
22 straipsnis	24 straipsnis
23 straipsnis	25 straipsnis
23a straipsnis	26 straipsnis
24 straipsnis	27 straipsnis
25 straipsnis	28 straipsnis
26 straipsnis	29 straipsnis
26a straipsnis	30 straipsnis
27 straipsnis	31 straipsnis
28 straipsnis	32 straipsnis
29 straipsnis	33 straipsnis
30 straipsnis	34 straipsnis
31 straipsnis	35 straipsnis
32 straipsnis	36 straipsnis
33 straipsnis	37 straipsnis
33a straipsnis	38 straipsnis
34 straipsnis	39 straipsnis
35 straipsnis	40 straipsnis
36 straipsnis	41 straipsnis
37 straipsnis	42 straipsnis
37a straipsnis	43 straipsnis
38 straipsnis	—
39 straipsnis	44 straipsnis
40 straipsnis	45 straipsnis
I–VIII priedai	I–VIII priedai
—	IX priedas
—	X priedas